

JAARGANG 43, NUMMER 73

BULLETIN WIJNANDSRADE

UITGAVE VAN
'DE VRIENDEN VAN WIJNANDSRADE'

Bulletin Wijnandsrade

Jaargang 43, nummer 73 (zomer 2024)

Uitgave van 'de Vrienden van Wijnandsrade'

Redactie-adres: Wiel Oehlen, Goswijnstraat 2, 6367 EB Voerendaal
(w.oehlen@kpnmail.nl)

Bulletin Wijnandsrade is een uitgave van 'de Vrienden van Wijnandsrade'. Het bevat nieuws, artikelen, opstellen, fotoreportages, interviews en historisch getinte bijdragen. Het centrale thema van het blad is: 'Wijnandsrade in de ruimste zin van het woord in kaart brengen'. Het doel van Bulletin Wijnandsrade is kennis over ons dorp (historie, cultuur, natuur en actuele ontwikkelingen) te verspreiden. Het blad verschijnt twee keer per jaar.

Wilt u reageren?

Wilt u ook een artikel schrijven?

Ook interesse en inspiratie?

Lever uw bijdrage of reactie dan in bij ons redactie-adres of mail naar: w.oehlen@kpnmail.nl.

Mocht u in het bezit zijn van oude foto's, kaarten, prenten, artikelen, enz., die betrekking hebben op Wijnandsrade en die u verantwoord in beheer wilt geven of wilt laten kopiëren, scannen of fotograferen; neem dan contact op met een van onze bestuursleden. Hetzelfde geldt voor historische attributen of (mogelijke) archeologische vondsten uit de bodem in en rondom Wijnandsrade. De namen van onze bestuursleden staan achter in dit bulletin.

Druk

Drukkerij Jacobs, Schimmert

Vormgeving

Eric Limpens

Foto omslag

Swier, Kleine Gats richting de Weg achter Swier 2 (foto: Kirsti Heijnen)

Inhoud

De voorzitter aan het woord.	2
<i>Leon Rijkx</i>	
In Memoriam	4
<i>Het bestuur van de Vrienden</i>	
Het Mariabeeld	6
<i>Jack Jetten</i>	
Poëzieroutes Wijnandsrade	14
<i>De redactie</i>	
Onthulling bekroonde wisselgedichten bij de vijver	15
<i>Wilfried Dabekaussen</i>	
Open Podium	16
<i>Theo Stevelmans</i>	
R.K.V.V. Wijnandia vijfenzeventig jaar jong	21
<i>Het bestuur van de Vrienden</i>	
Kunst op het Kasteel.	23
<i>De redactie</i>	
Correcte straatnaam in Swier.	27
<i>Jos Linssen en Jack Jetten</i>	
Visitekaartje.	29
<i>Gerda Dijkstra</i>	
Pastoor Zinken, een aimabele man	33
<i>Theo Stevelmans</i>	
Pastoor Zinken	37
<i>Het bestuur van de Vrienden</i>	
De Derde Orde van de Heilige Franciscus te Wijnandsrade	40
<i>Jos Linssen</i>	
Groentemarkt in 't Paradijsje	55
<i>Wilfried Dabekaussen</i>	
Het ondernemende nageslacht van Marie Coenen van de Vink.	57
<i>Jos L'Ortye, oud-pastoor</i>	

De voorzitter aan het woord

Op 11 januari werd mij door de eindredacteur van ons bulletin gevraagd om een voorwoord te schrijven voor bulletin nummer 73, wat ik natuurlijk graag doe.

Het jaar 2023 ligt bij het uitkomen van dit bulletin alweer heel ver achter ons en wij hebben onze gebruikelijke activiteiten ook in 2023 weer met veel plezier voor onze leden georganiseerd, waarbij de bouw van het bakkes, de memorial walk, de jaarlijkse bedevaart naar de basiliek van Sittard en de wandeling van Swier naar Wittem toch wel mooie hoogtepunten waren.

Iets wat ik zeker niet onvermeld wil laten is de uitgave van ons fantastische boek 'De kerk in het midden', geschreven door Wiel Oehlen, Jack Jetten en pastoor Jos L'Ortije. Wij mochten vele complimenten ontvangen van onze leden en van niet leden over een boek dat de historie van ons lieflijke kerkje op een boeiende wijze weet te presenteren. Ook de vele foto's maken het boek een lust voor het oog.

Inmiddels is ons bestuur weer voltallig. Met de bereidwilligheid van Raquel Knubben als secretaris is het Dagelijks Bestuur weer volledig aangevuld. Via deze weg wil ik graag Henk van Malkenhorst bedanken voor zijn voortreffelijke invulling van deze functie als interim. Dit gaf ons de tijd om een nieuwe secretaris te zoeken én te vinden. Begin dit jaar namen wij als bestuurslid afscheid van Math Marell. Bedankt Math voor het vele dat jij voor Wijnandsrade en vanaf

het allereerste begin voor de Vrienden hebt betekend. Wij hopen je nog vaak in het dorp en bij onze activiteiten tegen te komen.

In 2023 hebben wij ons ledenbestand weer up-to-date gemaakt. Dit heeft onder andere veel inspanning gevraagd van onze penningmeester Marlou Vromen. Wij mogen met trots ons fantastische ledenaantal noemen van vierhonderd-dertig personen.

Onze heemkundevereniging is uit ons dorp bijna niet meer weg te denken. Wij zetten ons in om de historie van ons mooie dorp goed te bewaken, te bewaren en te beschrijven. Daar waar mogelijk en indien het bij onze doelstelling past participeren wij bij de activiteiten in Wijnandsrade.

Als voorzitter ben ik trots op datgene wat wij voor onze gemeenschap allemaal doen en dat wij dit door de medewerking van velen allemaal voor elkaar krijgen. Onze vereniging draagt bij aan de levendigheid van ons dorp, hetgeen nog eens extra onderstreept werd door de zonnebloemen die wij in het afgelopen jaar weer bij onze leden hebben bezorgd. Hiervoor mochten wij vele hartverwarmende reacties ontvangen.

Wij gaan er met z'n allen weer een mooi "zonnig" 2024 van maken. En eerlijk gezegd zijn wij daar al druk mee bezig!

Leon Rijkx

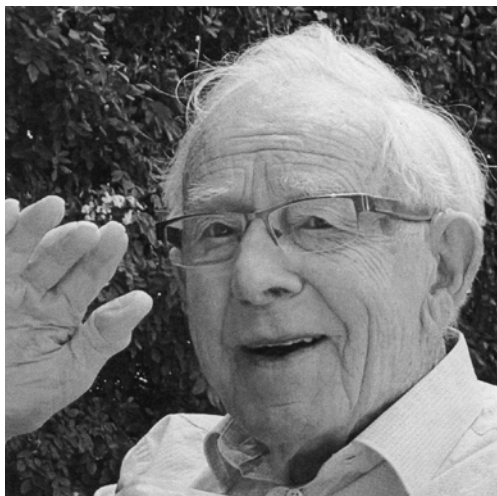

Kerk en kasteel vanaf de Knevelsweg (foto: Kirsti Heijnen).

In Memoriam

Jo Berger

Op 26 november 2023 overleed Jo Berger op zesennegentigjarige leeftijd. Jo is geboren op 8 juni 1927 in Geleen en was vele jaren gelukkig getrouwd met Annie Borre. Zij woonden in Nuth aan de Boschweg. Vele jaren was Jo directeur van het Nuthse wegenbouwbedrijf Van de Kreeke. Bij zijn uitvaart in de St. Bavokerk te Nuth was de kerk stampvol, een verschijnsel dat zich tegenwoordig nog maar zelden voordoet. Het zegt veel over hoezeer hij geliefd, gewaardeerd en gemist wordt.

Op 1 februari 1990 richtte Jo Berger, aangespoord door toenmalig burgemeester Elly Coenen-Vaessen, de Stichting tot Behoud van Kasteel Wijnandsrade op. Zij wisten niet goed waar ze aan begonnen, maar snel handelen was nodig, want het kasteel, destijds in eigendom van Haskoning, was aan het vervallen. Bovendien dreigde het in handen te komen van ondernemers die weinig op hadden met cultureel erfgoed. Het oudste gedeelte van het kasteel uit 1546 stond op instorten en de rest van het gebouw leed aan achterstallig onderhoud. Jo Berger ging de uitdaging aan op een leeftijd waarop anderen met pensioen gaan. Samen met architect Hub Beckers uit Amstenrade en met een actief bestuur werkte hij keihard aan een restauratie die het kasteel voor de

komende generaties zou behouden. Hij deed veel zelf, zoals de financiering (veel subsidies wist hij binnen te halen) en de onderhandelingen met diverse partijen. Het resultaat was ongelooflijk, want door woningen en bedrijven in het pand te realiseren, kon het project zich voortaan zelfstandig bedruipen. Toen de kasteelhoeve te koop werd gezet door de Stichting Proefboerderij wist de stichting gelden te genereren om ook deze hoeve aan te kopen, waarmee het gehele complex weer in één hand kwam. Ook de beltkorenmolen in Nuth werd door de stichting verworven. Jo Berger en zijn bestuur hebben gezwoegd totdat het project voltooid was.

Toen hij eenennegentig jaar was, vond Jo Berger dat het genoeg was. Hij was bijna dertig jaar voorzitter, drijvende kracht, bouwheer, opzichter, huurbaas, onderhandelaar, manusje van alles geweest. Hij kon de leiding met een gerust hart overdragen. Een groots afscheidsfeest op 19 augustus 2018 bracht veel betrokkenen bij elkaar: zijn hele familie, bestuursleden van het eerste uur, huidige bestuursleden, bewoners van het kasteel en vrienden. Het bestuur van de stichting benoemde hem tot erevoorzitter en een van de binnenplaatsen kreeg zijn naam. Ook werd er een plaquette onthuld, die zijn grote verdiensten vereeuwigde. Wijnandsrade en eigenlijk de gehele regio is Jo Berger veel dank verschuldigd en dat zal nooit vergeten worden. Hij werd reeds jaren geleden benoemd tot erelid van de Vrienden van Wijnandsrade.

Hij moge rusten in vrede en zijn echtgenote en kinderen mogen trots zijn op zijn rijke nagedachtenis.

Het bestuur van de Vrienden

Het Mariabeeld

Vaak gebeurt het, dat er nieuwe informatie beschikbaar komt als een boek pas is uitgegeven. Zo ook met het vorig jaar uitgebrachte boek 'De kerk in het midden' over onze Sint Stephanuskerk. Onlangs kreeg ik de beschikking over een klapper met preekteksten van Harry Römken, pastoor in Wijnandsrade van 1974 – 1980, met daarin aanvullende gegevens over het Mariabeeld boven het zijaltaar aan de evangeliekant van de kerk. Dit honderddrie centimeter hoge beeld van de H. Maagd, staande met het kind Jezus op de rechterarm, is afkomstig uit Wolkenstein in het Grödenthal in Zuid-Tirol. Het beeld werd naar eigen ontwerp vervaardigd door Holzschnitzmeister Andreas Mussner en is op antieke wijze gepolychromeerd. Op de achterzijde van het beeld is zijn signatuur aangebracht. Dat Mussner een befaamde beeldsnijder was, kan worden aangetoond door het bezoek dat paus Johannes Paulus II aan zijn atelier bracht (zie onderstaande foto).

Bezoek van paus Johannes Paulus II aan het atelier van Andreas Kussner.
in Wolkenstein. (Inzet: de paus met de kunstenaar).

In het parochieblad van 22 april 1973 stond: 'Waar wij lang voor vreesden, maar in stilte durfden hopen, dat het ons niet zou overkomen, is dan toch nog als een onheil over ons gekomen. Een onheil, ontsproten aan het brein van hebzuchtige, niets ontziende lieden, die er niet voor terugdeinzen zichzelf te bevoordelen op onrechtmatige wijze, het zich toe-eigenen van andermans goed door diefstal; het meest erge vergrijp tegen de rechtvaardigheid en inbreuk op het bezit van anderen'.

En zo gaat het nog een poosje door, de toorn van de schrijver is niet te blussen. Enfin, in de nacht van 16 op 17 april 1973 waren dieven 'op bezoek binnen onze eeuwenoude kerkmuren als kinderen van de duisternis' en zij roofden het beeld van de H. Stephanus, het Mariabeeld, vier zware koperen kandelaars, een beeld van de Goede Herder en een beeld van Maria Magdalena eerder, de laatste twee boven de middelste biechtstoeldeuren. Het beeld van Sint Stephanus werd teruggevonden in een weiland nabij Weustenrade, maar van het onvervangbare eeuwenoude Mariabeeld geen spoor. Volgens de politie was er praktisch geen kans om de beelden terug te vinden, omdat er expertise ontbrak omtrent de waarde en er geen detailfoto's beschikbaar waren. Daar is tegenwoordig wél in voorzien en dat is goed van pas gekomen, toen later bij een inbraak twee vergulde cibories werden gestolen en door Interpol in Duitsland teruggevonden in een woonwagenkamp, op grond van door onze erevoorzitter Jan Jansen gemaakte foto's (zie: 'De kerk in het midden', pagina 149).

Pastoor Römkens zei er in zijn preek van 13 april 1975 (twee jaar later) het volgende over: 'Toch heeft het niet aan actie ontbroken, want de min of meer gebrekkige gegevens zijn aan de instanties van de buurlanden doorgegeven. Bovendien bevindt zich in het archief van de kerk correspondentie waaruit blijkt dat er pogingen in het werk zijn gesteld om een vervangend Mariabeeld hier te krijgen, bijvoorbeeld uit de voorraad van het Bisschoppelijk museum (Bondefanten). Men kan zich voorstellen dat de directie daar niet zo gemakkelijk op ingaat, aangezien het gaat om kunstwerken van hoge waarde, die niet zomaar in bruikleen kunnen worden gegeven, zonder dat aan bepaalde minimumvoorwaarden is voldaan voor wat betreft de veiligheid. In het kerkblaadje van 28 juli 1974 had de pastoor nog geschreven: 'Uit een bericht van het Limburgs Dagblad van 23 juli jl. blijkt dat de Belgische recherche een aanzienlijk aantal beelden afkomstig uit kerkdiefstallen heeft ontdekt te Ukkel en Ganshoorn. Een daarvan is reeds geïdentificeerd als toebehorend aan de basiliek van St. Odiliënberg en wordt dus teruggegeven. Het is niet onmogelijk dat de drie beelden, die in april 1973 uit onze kerk werden gestolen zich daar wel eens onder zouden kunnen bevinden. Om voor eventuele teruggave in aanmerking te komen, moeten wij natuurlijk over degelijk bewijsmateriaal kunnen beschikken. Dat zouden bijvoorbeeld enkele goede foto's kunnen zijn.

Dergelijke foto's, althans bruikbare, zijn zeker genomen bij gelegenheid van huwelijken, wanneer het bruidspaar na afloop van de huwelijksmis naar het Maria-altaar gaat. Een foto, een zijaanzicht, is er. Wie beschikt er nog over een goede foto die frontaal genomen is? Daar kunnen wij eventueel iets mee bereiken bij de betreffende politie-instanties. Bereiken wij echter niets, dan kan op grond van goede en duidelijke foto's wellicht een nieuw beeld, gelijkend op het origineel, gekapt worden. Als het even kan moet de lege plaats in de kerk aangevuld worden. Een Mariabeeld is nu eenmaal een rekwisiet dat in onze kerk thuishoort'. Helaas heeft deze oproep niets opgeleverd en zijn de drie gestolen beelden nooit teruggevonden.

Het gestolen Mariabeeld op het zijaltaar.

Terug naar de preek van pastoor Römken op 13 april. 'Het kerkbestuur heeft zich uitvoerig met deze materie bezig gehouden en tenslotte besloten om op een andere wijze deze leemte op te vullen. Eenvoudig gezegd, een nieuw beeld te laten kappen of er een te kopen. In een land, dat zo weinig houtsnij- of beeldhouwkunst heeft, zeker wanneer dat hout betreft, zijn dergelijke beelden nogal kostbaar, zo om en nabij de zesduizend gulden. In Duitsland zijn ze iets minder kostbaar, vier- à vijfduizend gulden. Deze zijn meestal afkomstig uit Beieren met name Oberammergau. Tenslotte is na veel informatie en zoeken de keuze gevallen op een gebied, dat hier niet zo bekend is, namelijk het Italiaanse gedeelte van Zuid-Tirol, met name het Grödenenthal in de Dolomieten. Daar zijn we geslaagd in het plaatsje Wolkenstein. De totaalprijs van het beeld zelf en het vervoer, plus nog enkele bijkomende kosten komt neer op tweeduizendachthonderd gulden. Naar mijn mening en ook die van diverse anderen, zijn we heel goed geslaagd. Het beeld is uit lindenhout vervaardigd door de heer Andreas Mussner en op antieke wijze gepolychromeerd. Het is geen kopie van een bestaand Mariabeeld, maar een oorspronkelijk werk. Het is bijzonder fraai uitgevoerd en past uitstekend in de algehele stijl van de kerk van Wijnandsrade. Zo mogen wij dan wel spreken van een mooie en kostbare aanwinst voor het kunstbezit van onze kerk.

De weg naar Noord-Italië en zeker de weg terug is beslist niet over rozen gegaan, maar over en door de sneeuw. Volgens een oude Tiroler, een man van tachtig jaar, heeft men daarginds een dergelijk catastrofaal weer niet meer gekend sinds 1919. Op zaterdag 5 april, het begin van de terugreis, werden de Brennerpas, de autostrada en de spoorweg overdonderd door een reusachtige lawine van vierhonderdduizend km² sneeuw, rotsblokken en weggerukte bomen. De Felbertauerntunnel, honderd kilometer verder naar het oosten, was ook niet te berijden. De enige mogelijkheid was dan nog de Resjenpas tachtig kilometer meer naar het westen. Door een aanhoudende sneeuwbuï en door een verse opening door een kleinere lawine zijn wij met hangen en wurgen over de Alpen kunnen rijden, om 's avonds in de buurt van Augsburg te horen, in het hotel, dat deze Resjenpas vanaf één uur 's middags ook door een lawine was afgesloten. Wij, bewoners van de lage landen, hebben geen idee van deze enorme natuurkrachten en pas naderhand zie je welke risico's aan een dergelijke reis verbonden zijn. Van de andere kant is het ook weer een unieke ervaring geweest. In ieder geval hebben wij een prachtig beeld er doorheen geslept en hier staat het. De versierde inzegening zal waarschijnlijk gebeuren door Mgr. Castermans op zondag 11 mei tijdens de hoogmis van kwart voor elf. Zoiets past in de meimaand en nog wel op Moederdag. Het kerkbestuur heeft het nodige geld voorgeschoten, maar wij zullen op verschillende manieren het geld in de normale middelen zien terug te krijgen. Voor deze extra uitgaven

Wijnandsrade

is bij de bank een extra nummer geopend'. Op zondag 27 april 1975 vertelde de pastoor dat de reacties op het nieuwe Mariabeeld bijna unaniem gunstig waren. Men vond het een heel mooi beeld en dat was, volgens de pastoor, juist. De waardering uitte zich ook behoorlijk in materieel opzicht. Er stond toen al achthonderd gulden op de rekening. Ook de afspraak voor de inzegening door de hulpbisschop was definitief.

Het Mariabeeld staat nog steeds op het Maria-altaar en maakt in de kersttijd soms plaats voor de kerststal. Ook is zij bij grote schoonmaakwerkzaamheden wel eens verplaatst, maar dat geschiedt altijd uiterst zorgvuldig en met eerbied.

Het is een wonder dat de preekaantekeningen van bijna een halve eeuw geleden bewaard zijn gebleven, maar nu weten wij gelukkig meer over de wijze waarop het beeld tot ons is gekomen.

Jack Jetten

(De foto's bij dit artikel zijn afkomstig uit het archief van de Vrienden van Wijnandsrade).

Harry Römken.

Het Mariabeeld zorgvuldig gedragen door kerkmeester Troisfontaine.

advies - beheer - beleggingen - taxaties

WRMmakelaars.nl

Zinkenstraat 33 | 6363 EG Wijnandsrade
Tel. 045 - 5650594 | wrm-realestate@hetnet.nl

E. Marell Verhuur

Evenementen-materialen

Terstraten 9, 6361 GJ Nuth Tel. 045 - 577 85 02

Natuurlijk gezond

Swierderkerkweg 6 • Wijnandsrade
www.menvita.nl • 06-52618142

Professioneel
en betrouwbaar!

petit

• verbindt ••

• telecom • projectmanagement • IT oplossingen • domotica & beveiliging

Stationstraat 59 • 6361 BH Nuth • T 045 524 23 24 • petitverbindt.nl

RIJSCHOOLROGER

Staat al 10 jaar garant voor kwaliteit

- Rijlessen schakel
- Rijlessen automaat
- Aanhangwagen binnen 1 dag
- Gratis introductieles Categorie B
- Theorielessen
- Erkend instructeur
- ADHD, Autisme en Faalangst
- Voorbereiding voor Rijtesten

WWW.RIJSCHOOLROGER.NL | T: 06 – 47 38 24 15

Poëzieroutes Wijnandsrade

In en rondom Wijnandsrade staan mooie, ontroerende en grappige gedichten langs wandelroutes. Deze routes zijn te vinden op de website van de heemkundevereniging ('Vrienden van Wijnandsrade.nl').

Omdat het belangrijk is dat ook kinderen kennismaken met gedichten wordt er op de Sint Stefanusbasisschool jaarlijks aandacht besteed aan poëzie. De leerlingen van groep 8 gaan dan zelf aan de slag en telkens weer is er alom verbazing over het gemak waarmee zij hun gedachten op papier verwoorden. Het levert soms juweeltjes op. Deze gedichten worden vervolgens door een vakkundige jury beoordeeld en het meest aansprekende gedicht wordt geplaatst op de zuil bij de vijver.

En deze keer waren er dus twee bekroonde gedichten.

De redactie

De plaat met de twee bekroonde gedichten.

Onthulling be kroonde wisselgedichten bij de vijver

Onze basisschool Sint Stefanus is een school van dichters! Al vele generaties bedenken kinderen de mooiste, wonderlijkste, ontroerendste teksten. Zo ook weer in 2023. De jury vond zelfs twee gedichten zo goed dat ze gegraveerd werden. Op vrijdag 27 oktober zijn ze op de zuil bij de vijver feestelijk onthuld.

Een filosofische en een politieke tekst van twaalfjarigen!

Het was een regenachtige dag, maar dat weerhield de kinderen van groep 7 en 8 niet om vol aandacht bij de onthulling aanwezig te zijn. De volgende generatie dichters komt er alweer aan.

Wilfried Dabekaussen

Weer of geen weer, drukte bij de onthullingsplechtigheid.

Open Podium

‘Wijnandsrade bruist’

Op 10 december van een tumultueus jaar dat alweer is opgestapt, waarbij ik bitter moet constateren dat naar mijn beleving de jaren steeds korter worden, vond het allereerste Open Podium van Wijnandsrade plaats in de middaguren.

De organisatoren waren: Ten eerste: de sympathieke, goedlachse Marianna Bokern. Ik kwam haar wandelend tegen met haar minstens zo sympathieke hond, waarbij zij aangaf dat zij mij foto's zou kunnen bezorgen van de middag, die volgens de redactie en inmiddels ook volgens mij, een verhaal kunnen opfleuren en omlijsten. In deze tijd waarin wij worden overvoerd met geestdodende informatie bestaan er immers bitter weinig verhalen die geen lijst behoeven. Ten tweede: de geweldig leuk met kinderen omgaande pianolarares Marjorie Breekveldt. Ten derde: het was een genoegen om Theo Grootjans te ontmoeten, die ik voorheen alleen – net als mij in de haastmodus – in supermarkten tegenkwam. Van zijn jaloersmakend enthousiasme en heerlijk relativiseringsvermogen zou ik graag een stukje willen afsnoepen voor mijzelf. Ten vierde: mijn gewaardeerde vriend Wim Stevelmans (naamgenoot maar geen familie) die mij had uitgenodigd om aan het evenement mee te doen, waarvan ik gebruik maakte door enkele dierenverhaaltjes voor te lezen. En als laatste: de iedereen bij de les houdende Lei Steins. De struikelstenen die het evenement eventueel zouden kunnen ontsieren, waren in zijn alles beschouwende voorzorg al geruimd.

Niet alleen de organisatie maar ook het in goede banen leiden van de uitvoering waren in goede handen van deze elkaar perfect aanvullende mensen, bleek tijdens de goed bezochte middag.

Claire Beurskens lijmdde de verschillende acts aan elkaar alsof zij het wekelijks deed. Het talent voor presenteren droop er vanaf! De feestelijke kleding van de onschuldige kinderdansgroep leek geïnspireerd op die van de minder onschuldige, over het podium wervelende dames, uitgebeeld op de eind negentiende-eeuwse posters van Toulouse-Lautrec, die destijds optraden in de Moulin Rouge te Parijs. Linda Steins zong de grijs gedraaide wereldhit ‘Hallelujah’ van Leonard Cohen als ware het lied opnieuw geboren. Mijn conclusie: er huist een pareltje op zanggebied in ons dorp. Het optreden van de kinderen van de school was hartverwarmend. Het KNA toneel probeerde met een voor de zaal hersen pijnigend toneelstuk iedereen bij de les te houden en

dat lukte uiteindelijk wonderwel, ook al moest mijn voorstellingsvermogen af en toe achter de tentoon gespreide feiten op het toneel aanhollen. Maar dat was blijkbaar de bedoeling. Het gelegenheidskoor met blazers kwam bij nader oordeel zeer gelegen die middag, door de kwaliteit van hun optreden klonk het vooral na de pauze als een koor dat al decennia lang muzikaal met elkaar optrok, terwijl er slechts vijf maal was gerepeteerd.

Moeder en dochter Jorien en Ymke waagden zich vierhandig met succes aan het nummer 'seven years' van Lucas Graham. Vader en zoon Pieké en Gilbert Harst speelden eveneens op de quatre-mains manier welluidende muziek op de piano, waarbij de vader zo te zien vooral zenuwachtig was om zijn zoon, maar dat bleek ongegrond. Het klonk goed en de vier ijverig over de toetsen dwalende handen raakten niet in de knoop, waar ik altijd zo bang voor ben bij quatre-mains optredens.

Het kleuterzangkootje tijdens het Open Podium

En last but not least: het kleuterzangkoor nauwelijks tien vuisten hoog. Zij stalen de show. Zonder dat ik er grip op had dreef mijn aandacht op de golvende klanken van het kinderkoortje terug in de tijd en legde een lange weg af naar mijn eigen kleutertijd, toen ik in de onstuimigheid van mijn zeven jaren, in de ogen van de koster te hard en misschien zelfs een beetje

vals zong. In tegenstelling tot de hedendaagse aanpak was de begeleiding van kinderzieltjes toen op heel wat minder zachtaardigheid gestoeld. Keihard belandde een zware sleutelbos tegen mijn neus, die toch al door zijn afmetingen het middelpunt van spot was. Je begrijpt dat die neus vanaf dat moment meer aandacht trok dan mijn zangkwaliteiten en ik switchte, zwelgend in zelfmedelijden, van hobby.

Hopelijk nemen de mede-artiesten het mij dus niet kwalijk dat ik extra aandacht besteed aan het door Marjorie Breekveldt mild en liefdevol begeleidde, kleurrijk, verkleedde kleuterzangkoortje, uiterst fanatiek aangevoerd door het kleinste jongetje van de groep, dat duidelijk nog niet zo lang van tevoren de status van peuter had verlaten en verpletterend zelfverzekerd zo te zien en vooral te horen, zijn kleutertijd was binnengestormd. Met zijn iedereen in de schaduw plaatsende schelle stemmetje, zette het aandoenlijke lefgozertje in zijn eentje de rest van het kleuterkoor even in de coulissen en pakte het kordaat het podium. De kleine Pavarotti in de dop vond in zijn ongeduldig, opgekropte ijver van de voorbije week, dat zijn 'oorstrelende' stemmetje ertoe deed en eindelijk, na al dat eindeloze, ingetogen oefenen nu maar eens op overdonderende wijze moest worden uitgestort over het geamuseerde publiek. De kleine 'uk' straalde uit wat een artiest groot maakt, zijn wereld was er klaar voor vond hij. De tijd om te leveren was aangebroken en het ventje leverde Sapristi, wat leverde die kleine showbink! De sussende woorden van zijn al net zo schattige, met aanzienlijk minder decibellen gezegende, bestraffend over haar schoudertje heen kijkende buurvrouwtje (was het zijn zusje?), gingen verloren in het vocale geweld van de 'rumoerige' dreumes. Marjorie Breekveldt die het koortje begeleidde, bespeelde buiten de piano, in het bijzonder het zelfvertrouwen van de kleine enthousiastelingen, op een meeslepende wijze en kreeg zowaar de hele zaal aan het meezingen. Evenwel de kleine Pavarotti liet zijn zelfgekozen hoofdrol niet meer varen. Hij klonk nog steeds boven alles uit, al was het oorverdovende, oh nee het bevlogen geluid van voorheen – laten wij het daar maar op houden – behoorlijk afgezwakt onder invloed van de strenge blik van het op hem lijkende, net zo kleine meisje naast hem.

Het resultaat was verpletterend, het applaus hartverwarmend, een nieuwe ster geboren.

*En zo zie je maar weer, zelfs van een kleuter kun je leren:
Bevlogenheid en welslagen gaan hand in hand.*

Theo Stevelmans

Luijten GROEP

luijtengroep.nl

Alles in één hand, dat ontzorgt!

Luijten Groep is een dynamisch en energiek bedrijf, dat bestaat uit een team met groene vingers, harde werkers en knappe koppen. Sinds de oprichting in 2003 hebben we al menig project met plezier mogen ontwikkelen, uitvoeren en onderhouden.

Luijten Groep staat voor totale ontzorging van onze opdrachtgevers. We bundelen onze krachten, werken samen en combineren de beste diensten van onze bedrijven zodat we van ontwikkeling tot advies en van uitvoering tot nazorg een maatwerk totaalpakket kunnen bieden. Samenwerking versterkt! Luijten Groentechniek BV, Equipment Service Zuid BV en Greenspot & Co BV bundelen haar talenten in Luijten Groep!

Luijten Groentechniek

- Design & Construct
- Tuin aanleg en onderhoud
- Openbare ruimte
- Landschap beheer
- Grondverzet
- Boomverzorging
- Gladheidbestrijding
- Reinigingstechniek

Equipment Service Zuid

- Inkoop, verkoop en verhuur materieel
- Onderhoud en reparatie van alle merken machines
- Grondverzet
- Transport
- Groenvoorziening en cultuurtechniek
- Kleinmaterieel
- Infra en bouwtechniek
- Reinigingstechniek

Greenspot & Co

- Design & Construct
- Natuurlijk spelen
- Sport & adventure
- Beleef en beweegruimte
- Participatie
- Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Thermiekstraat 21 | 6361 HB Nuth | +31 (0)45 565 0711 | info@luijtengroep.nl

SPRONCKEN
KOUDETECHNIEK
KOELEN - VRIEZEN - AIRCONDITIONING

Hoofdstraat 45 A
6333 BE Schimmert
Tel: 045 - 4042348

www.sproncken.nl
info@sproncken.nl

AAN DE
MEULE
RESTAURANT

DIT IS DÉ KRACHT VAN FRISSEN

TUIN&PARKMACHINES

VEEGMACHINES

INDUSTRIEMACHINES

REINIGINGSMACHINES

mens. kennis. machines.

Frissen Groen Techniek B.V.
De Valkenberg 15 | 6301 PM
Valkenburg aan de Geul
+31 (0)43 - 60 89 200
www.frissen-groentechniek.nl

FRISSEN
GROEN TECHNIEK

R.K.V.V. Wijnandia vijfenzeventig jaar jong

‘Wijnandia’ bestaat sinds 1 mei 1949. Dat is inmiddels dus vijfenzeventig jaar geleden. Reden voor de voetbaltrots van Wijnandsrade 2024 uit te roepen tot een welverdiend jubileumjaar.

R.K.V.V. Wijnandia is voortgekomen uit een fusie tussen de voormalige voetbalclubs van Wijnandsrade en Swier, te weten W.V.C. (oftewel de ‘Wijnandsraadse Voetbal Club’) en F.C. Forward uit Swier. W.V.C. is opgericht in 1919. De geboorte van F.C. Forward ligt verborgen in de nevelen van de tijd. Het ligt in ieder geval ook in een grijs verleden. En toch. De naam ‘F.C. Forward’! Het klinkt opvallend modern. En ook anderszins liepen de voetballers uit Swier ver vooruit op hun tijd. Als er voor een wedstrijd te weinig jongemannen kwamen opdagen, werd het elftal gecompleteerd met een afdoende aantal struise dames uit het gehucht. Volgens de overleveringen naar voller tevredenheid. Dus al met al: ‘emancipatie avant la lettre!’

Maar, terug naar de jubilaris. ‘R.K.V.V. Wijnandia!’ Op 1 mei 1949 zijn W.V.C. en F.C. Forward samengevoegd tot ‘De Rooms Katholieke Voetbal Vereniging Wijnandia’ en officieel ingeschreven bij de KNVB, afdeling Limburg. Voordien zullen beide voorgangers menig duel tegen elkaar hebben uitgevochten, maar sinds die heuglijke dag vijfenzeventig jaar geleden trekken de gefuseerde clubs harmonieus samen op.

In het begin van de jaren tachtig heeft de vereniging wortel geschoten in het Burgemeester Cortenraad Sportpark. Voordien zijn zij op menige plek in het dorp neergestreken om hun sportieve kunsten te vertonen, zoals achter het kasteel, nabij de (voormalige) hoeve de Velde en kasteeltje Nythuizen, bij hoeve de Nieuwe Bongard en aan de Hellebroekerweg, alwaar een eerste kantine verscheen. En sinds de opening van het fraaie Burgemeester Cortenraad Sportpark heeft ‘Wijnandia’ zijn modern toegeruste thuisbasis gevonden aan de Swierderkerkweg.

R.K.V.V. Wijnandia is in de loop der jaren uitgegroeid tot een bloeiende en niet meer uit het dorp weg te denken vereniging. Op het sportieve vlak heeft de club vele ups en uiteraard ook best wel een paar down meegemaakt. Maar de jubilaris kan vooral terugkijken op een bloeiende driekwarteeuw, waarin naast het leveren van sportieve prestaties die tot diverse successen hebben geleid, teamgeest en gezelligheid altijd centraal hebben gestaan. Op het ogenblik komen de blauw-witten uit in de vijfde klasse A van de K.N.V.B., afdeling Limburg en is de blik vooral naar boven gericht.

Wijnandsrade

Vijfenzeventig jaar! Een mijlpaal om trots op te zijn en die dubbel en dwars een felicitatie waard is. Wij wensen onze voetbalvrienden een voorspoedige, sportieve én gezellige toekomst toe en wij spreken de wens uit dat de ‘blauw-witten’ op 1 mei 2049 hun honderdjarig jubileum mogen vieren!

Het bestuur van de Vrienden

De viering van het jubileum vindt plaats op zaterdag 8 en zondag 9 juni. Dat weekend zijn er tal van activiteiten voor jong en oud in het Burg. Cortenraad Sportpark. R.K.V.V. Wijnandia opent op zaterdagavond 8 juni om 18.00 uur met een wedstrijd tussen de Roda JC-legends (oud Roda spelers) en een team van de Wijnandia-legends, met verschillende elftallen en generaties uit het heden en verleden van de club door elkaar heen gemengd. Daarna volgt er (vanaf 20.00 uur) een schitterende feestavond. Op zondag worden om 11.00 uur de jubilarissen gehuldigd onder andere in aanwezigheid van de fanfare en is er vanaf 12.00 uur een familiedag met spellen, muzikale omlijsting en een heerlijk hapje eten.

blokker.
BRUNSSUM

KEMBIT
Innovatie & intelligentie

I gen Dörp
Hartje en Heldele Waal
Wijnandsrade
afé
en meer

Teamfoto R.K.V.V. Wijnandia 1 (selectie 2023-2024)

Bovenste rij v.l.n.r.: Tybo Erens, Andy Rezk, Noah Driessen, Roel Mulkens, Diego Post, Renzo Bego, Rondey Lopatka, Wilco Brouns. Middelste rij v.l.n.r.: Devon van den Heuvel, Jason Heinrichs, Robin Luyten, Henk Stawenga, Armand Mingelers, Peter Jacobs, Rob Opheij, Owen Vromen, Levi Mingelers. Voorste rij v.l.n.r.: Kjeld Neven, Bram Kools, Rune Kleintjens, Liam Heinrichs, Guy Leclair, Robin Dickschen, Remco Kleintjens, Aydin Staal, Levi Crauwels.

Kunst op het Kasteel

2 juni 2024, op de binnenplaatsen van het Kasteel

(foto: Jan Jansen, 2012)

In 2012 en 2017 organiseerden 'de Vrienden van Wijnandsrade' onder grote publieke belangstelling een Kunstroute. Op enkele centrale locaties maar vooral ook bij de deelnemers thuis konden de vele bezoekers genieten van een breed scala aan kunstuitingen van creatieve dorpsgenoten.

Op veler verzoek vindt dit jaar in een licht aangepaste vorm, onder de naam 'Kunst op het Kasteel', de derde editie van dit evenement plaats. Deze keer is gekozen voor één centrale plek: Het Kasteel. Op zondag 2 juni is iedereen daar vanaf 11.00 uur tot circa 17.00 uur van harte welkom. 'Kunst op het Kasteel' bevat een breed aanbod. Het te exposeren werk varieert van schilderen, tekenen en fotografie tot beeldhouwen, glaskunst, kleding en keramisch werk.

Op de kleine binnenplaats wordt de uitslag bekend gemaakt van een vlaaien-bakwedstrijd waaraan bijna alle verenigingen van Wijnandsrade meedoen. Dorps- en kunstsmit Theo van Oppen vertoont en demonstreert zijn werk, het plaatselijke Isolatorenmuseum presenteert zich en er is een speciale 'Poëzie- en Ontmoetingsplek' ingericht, waar enkele dichters uit hun werk voordragen en

waar daarnaast de uitslag bekend wordt gemaakt van een poëziewedstrijd van groep acht van de basisschool. En wat al niet meer!

De muzikale omlijsting van de dag wordt (onder andere) verzorgd door de Koninklijk Erkende Fanfare Sint Caecilia, de Rôatsjer Jonge, muzikanten van de HTV-band en de pianist Huub van de Wall.

‘Kunst op het Kasteel’ is een initiatief van dorpsgenoten Wil Litjens, Elly van Malkenhorst en Riek Meijers en wordt gefaciliteerd door de fanfare, de Sint Stefanusschool, de oudervereniging en ‘de Vrienden van Wijnandsrade’. En dank aan het gemeentebestuur van Beekdaalen voor ‘een steuntje in de rug’.

De organisatoren hopen dat de dag mag uitgroeien tot een bruisend en gezellig dorpsfeest. De entree is gratis.

In de volgende editie van ‘Bulletin Wijnandsrade’ doen wij u verslag van dit evenement.

De redactie

In den Haversack
Putstraat 58
6361DK Nuth
06-5132 4571
info@haversack.nl
www.haversack.nl

De Naamse Steen
schaftlokaal en b&b

Fer & Brenda Peters

Laar 16
6363CT Wijnandsrade
0031 45 5112440
info@denaamsesteen.nl
www.denaamsesteen.nl

Joe's Place

Café - Restaurant
JOE'S PLACE

Brommelen 16
6363 CS Wijnandsrade
tel. 06 222 546 06

www.joesplace.nl
E-mail: info@joesplace.nl

Dagbesteding
Educatie
Veehouderij
Terras / Winkel

Zorgboerderij
A Gen Ling

Openingstijden:
ZOMER en WINTER
Ma. t/m vrij.: 10.00-17.00 uur
Zaterdag GESLOTEN
m.u.v. groepen op afspraak

VLOK ERKEND

KLUSSENBEDRIJF
W. Maessen V.O.F.

Verricht alle onderhoudswerkzaamheden in
en rond het huis en bedrijfspanden

Biedt uitkomst aan:

- Particulieren
- Kantoren
- Bedrijven
- Scholen
- Instellingen

Geen voorrijkosten
Alleen de gewerkte uren worden in kosten gebracht

Swier 75
6363 CL Wijnandsrade
Tel: 045 524 47 42 Mob: 065 36 75 654
E-Mail: wj.maessen@home.nl

De Osseploeg

Natuurlijk leuks voor binnen en buiten

www.osseploeg.nl

Medisch specialistische zorg en lasertherapie

Drs. Simone Mulkens en dr. Peter Mulkens

DERMATOLOGIE

Huidziekten
Aambeien
Huidkanker

PIJNBESTRIJDING

Acute of chronische pijnklachten aan
o.a. rug, nek, schouders

PLASTISCHE CHIRURGIE

Ooglidcorrectie
Botox- en fillerbehandelingen
Operatieve verrichtingen bij huidkanker

KNO

Ontstekingen en infecties
Snurklachten
Chronische neusverstoppingsklachten
Allergieën, hooikoorts
Gehoörproblemen

VAATCHIRURGIE

Spataders

HAND- EN POLSCHIRURGIE

Carpaal Tunnel Syndroom
Ziekte van Dupuytren
Triggerfinger
Quervain
Ganglion
Pees- en gewrichtsklachten

LASERTHERAPIE

Ontharing
Acne
Huidverbetering
Couperose, rosacea
Schimmelnagels

VERGOEDING

Met een verwijzing van de huisarts worden de kosten voor medisch specialistische zorg, net als in het ziekenhuis, vergoed door de zorgverzekeraar. Hou hierbij wel rekening met het eigen risico.

Schuureikenweg 60 | Hoensbroek | T 045-2080887 | www.mosaderma.nl

Correcte straatnaam in Swier

Op verzoek van ondergetekenden (in januari 2023) heeft het College van Burgemeester & Wethouders van de gemeente Beekdaalen in haar vergadering van 11 april 2023 de schrijfwijze van de straatnaam 'Kickenweg' in Swier gewijzigd in 'Kickkenweg'. De oorspronkelijke straatnaam is in de jaren zeventig door de gemeente Wijnandsrade vastgesteld, omdat op de hoek van deze veldweg de woning gelegen was van de heer Jan (Jozef) Stephanus Kickken, die in de wandeling Jozef werd genoemd en die '*schweitzer*' (veeverzorger) was in de kasteelhoeve, onder leiding van de beide burgemeesters Opfergelt. Zoals meermaals geschiedde, keek men op het gemeentehuis van Wijnandsrade niet zo nauw als het om de schrijfwijze van namen ging en daarom werd de weg in de wegenlegger geregistreerd als 'Kickenweg'. Na ruim een halve eeuw is die naam eindelijk gecorrigeerd en dat is niet te vroeg. Nog steeds wonen er in ons dorp nazaten van Jozef Kickken en zo is een historische blunder eindelijk rechtgestreken.

De Kickkenweg is het begin van een route van veldwegen, die uitkomen op het Looperbroek waar archeologen een Romeinse opgraving hebben blootgelegd, mogelijk zelfs van een kleine villa. Het is misschien wel een heel oude weg, een van de oudste van ons dorp. De witgeverfde kopgevel van de woning die destijds van Jozef Kickken en zijn gezin was, is na zijn dood vervreemd, maar het huis staat er nog steeds.

Het oude straatnaambord 'Kickenweg' van weleer, zoals het er ooit feitelijk heeft gestaan, is weg. Iemand heeft het meegenomen. Het zou nu voorgoed verouderd zijn.

Jos Linssen en Jack Jetten

(foto's uit het privé-archief van Jos Linssen)

Jan (Jozef) Stephanus Kickken, 'schweitzer' op de kasteelhoeve (1887-1970)

Visitekaartje

Wat is het toch een pareltje.
Dat lieflijk landelijk gelegen dorpje Wijnandsrade.
Met prachtig kasteel, kerk en dorpskern met vijvers,
Wandelpaden, fietspaden en ook bekend paardenland.
Het bezit zelfs de langste Allee van Nederland.

Twaalfhonderdeenentwintig meter in het verleden,
nu nog maar iets meer dan vijfhonderd meter in lengte.

Als door een toegangspoort naar het dorp wandelt, fietst of rijdt men
vanuit Swier over deze lange weg met oude platanen en geeft het ons
een prachtig uitzicht op het kasteel.

Dat 's-avonds verlicht is.

Zo zijn kasteel, kerk en vijvers visitekaartjes van ons dorp.

Vanuit Hulsberg kom je over de Kersboomkensweg met goed uitzicht
op het omringende heuvelland, de Allee en zijn platanen en schenkt het
een schone blik op ons Limburgse land.

Je waant je bijna in Toscane.

Wat jammer dat dit mooie gebied de visitekaartjes steeds moet herdrukken.
Telkens raakt het beschadigd of vervuild door zwerfafval ... vaak
voor het weekend.

Afzet van ramen, grote vazen, schalen en borden worden dikwijls bij glas-
containers geplaatst.

Het is beter om dat dan in je eigen container te doen of af te geven bij RD4.

Want dat past natuurlijk niet bij zo'n mooi pareltje!

Hoe fijn zou het zijn als wij ons dorp en visitekaartje kunnen schoonhouden!!!

Erisaleengroepmanneninonsdorpdiwekelijkszwerfvuilopruimtmetprikkers
op wandelpaden en langs de wegen in het veld om ons dorp.

Dank daarvoor en een prachtig initiatief van onze dorpsbewoners!!!

Wijnandsrade

Zo kunnen wij van de natuur, het wandelen en fietsen volop genieten.
Jong en oud, trots in ons eigen dorp als pareltje in dit mooie Limburgse land.

Voorbeeld doet volgen en met een schone voetprint ziet ons visitekaartje er echt prachtig uit.

En mogen wij trots zijn als onze natuur belevende omliggende dorpen of vakantie-
gasten een beetje jaloers zijn op hoe wij dat met z'n allen doen.

Samen en voor onze toekomstige jonge generatie een voorbeeld!

Gerda Dijkstra

Allee (foto: Jan Jansen, 2012).

Bouwbedrijf Gerards
Wijnandsrade, 06-46190862

Voor al uw bouw- of
verbouwplannen?
Bel ons voor een
vrijblijvend gesprek.

www.bouwbedrijfgerards.com

Live your own style!

KAPSALON LA VIE PETIT

OPFERGELTSTRAAT 14 • 6363 BW WIJNANDSRADE • T. 045 577 88 80

WWW.LAVIEPETIT.NL

Triple P verzekeringen

www.triplepverzekeringen.nl

**Triple P verzekeringen,
uw verzekeringskantoor in Wijnandsrade.**

Wanneer hebt u uw verzekeringsman of -vrouw voor het laatst gezien? Persoonlijk contact heeft, helaas vinden wij, grotendeels plaatsgemaakt voor contact via telefoon, e-mail, het chatvenster op een website en whatsapp. Triple P verzekeringen gaat terug naar de basis. Het begint voor ons altijd met een gesprek bij u thuis aan de keukentafel.

Patrick Heijnen
T 06 - 10 09 4276

Patrick Kleijkers
T 06 - 50 29 47 90

BCW transport
your partner in transport

Oudenboschstraat 34
6363 BV Wijnandsrade

www.bcw-transport.com

Pastoor Zinken, een aimabele man

Ontleend aan mijn dagboeken uit mijn kindertijd in Eygelshoven

(van 1955 tot 1963 kapelaan te Eygelshoven van de Heilige Johannes de Doper parochie. Van 1980 tot 1985 pastoor van de Heilige Stephanus parochie te Wijnandsrade)

Spekkersen

‘Verrukkelijk schrijf je met dubbele r en dubbele k, hardleerse oen. Ben je dat nu weer vergeten? In je opstel over spekkersen schrijf je het driemaal fout.’

‘Jaja, alles dubbel, dat was ik vergeten en du, du dubbel zo lekker,’ stotterde ik. Het opstel over spekkersen dat ik als strafwerk had gekregen, had ik gejaagd afgeraffeld. ‘Dat je je hier moet verweren voor een tribunaal van een lokaal vol klasgenoten heb je te danken aan je vader die mij belde en hij wil dat je gaat biechten bij kapelaan Zinken. In de biechtstoel zal de passende straf worden uitgedeeld voor die verderfelijke diefstal van kersen. Dat opstel was nog maar een begin. Of heb jijzelf een idee door wie je gestraft moet worden?’

Met die vraag wist ik wel raad. ‘Mag de klas me niet straffen?’ Ik wist dat als mijn klasgenoten erbij waren geweest, bij die vermeende diefstal van spekkersen, de kersenboom zou zijn bezweken onder de last van achtendertig hunkerende ondeugden. Eenmaal in de boom vol roze verzoeken zouden eventuele scrupules door al die kinderen voor even, diep in evenzoveel onder ‘de boom van de hof van Eden’ geparkeerde schooltassen zijn weggestopt. Zelfs de in de bijbel breed uitgemeten verleidelijke smaak van de verboden appel van onze stammoeder Eva – door de duivel in de vorm van een slang aangeprezen – kon nooit zo verrukkelijk (dubbele r, dubbele k!) zijn geweest als die van de spekkersen van boer Jaminon. Op de smaakpapillen van bijna elk kind van Eygelshoven was de herinnering aan die onuitwisbare zinnenprikkeling nog steeds aanwezig.

Ik was tien of elf jaar, gek op spekkersen zoals alle kinderen en voor de klas geroepen door Poekel, de bijnaam van meester Heuts, om mijn in zijn ogen verderfelijke diefstal van kersen in het bijzijn van alle klasgenoten op te biechten en uit te meten. Verschrikkelijk verwerpelijk natuurlijk om iemand zo’n bijnaam te geven, maar in die tijd konden kinderen hartvochtig zijn, vooral als de meester in hun kinderogen veel te streng was, lieflijk strafte met een lat en de pech had

met een bochel door het leven te moeten. Die bijnaam had hij al lang. Nu vind ik dat verwerpelijk, toentertijd niet. Schandalig maar waar!

In tegenstelling tot meester Heuts was kapelaan Zinken geliefd in Eygelshoven, ook onder de jeugd en dat had niet alleen te maken met het feit dat de biechtelingen meestal opgelucht het biechtgestoelte verlieten na gedane belijdenis van zonden. Zijn billijkheid, menselijk gedrag en jeugdige inborst – ook hij moest te gelegener tijd toegeven dat hij gek was op spekkers – maakten hem tot een van de onzen. Bovendien werd kapelaan Zinken, toen hij als jongeling voor het eerst, als een verleidelijke kluif in de sensuele ruif van het seksueel ontluikende gedeelte van ons ‘kleindorpse’ vrouwvolk werd gepresenteerd, in Eygelshoven gezien als een stuk. Menige meid heeft geprobeerd – tevergeefs strijdend tegen de in die preutse tijd verboden smacht – hem van het gewaide pad af in de struiken der verdoemenis te lokken. Maar hij gaf geen krimp en bleef trouw aan het ondefinieerbare Opperwezen waaraan hij zijn jeugdige hart had verpand. Geen enkele jonge vrouw had ook maar een schijn van kans om haar bevallige voet tussen de deur naar zijn celibataire leven te steken. In die zondige tijd vol schandalen kwam reeds naar voren dat de plicht tot celibataire kuisheid de klerikale kerk ten grave dreigde te dragen. Edoch Jan Zinken viel op dit gebied nooit iets te verwijten, waarvoor postume hulde.

Sappige, roze spekkers, mijn hele leven ben ik er op zoek naar gebleven, maar waar vind je nog spekkers? Ik hoef er maar aan te denken en ik val weer uit die boom. Ik was een jaar of tien/elf toen ik bewusteloos onder de kersenboom werd aangetroffen door boer Jaminon, eigenaar van de grootste boerderij van Eygelshoven, idyllisch gelegen langs het miljoenenlijntje in het prachtige, altijd heiige, dal net voorbij de wijk Hopel, dichterbij Strijthagen gelegen dan bij Eygelshoven. Voorwaar, een bovennatuurlijk paradijs voor dromers en landschapschilders. Met een glimlach van welbehagen op mijn toentertijd smalle gezicht en een mond vol kersen, verrukkelijke kersen, kwam ik weer bij.

Kogelronde, glanzende, roze spekkers, stuk voor stuk groter dan hunkerende kindergen en hier en daar door mij en mijn maten op zorgvuldig geheim gehouden plekken te verkrijgen, zonder je zakgeld eraan te spenderen. Wat doe je dan als kind van tien, elf? Precies! Kapelaan Zinken trok er ook niet zo erg aan, aan het criminele aspect van mijn daden, onzichtbaar gezeten achter het houten rooster van de donkere, geheimzinnige ‘luisterzijde’ van de biechtstoel. Hij vond het zelfs geen diefstal. De onbeschrijflijk heerlijke smaak maakte de spekkers niet tot een verboden vrucht, ook al hing hij te verlokken op andermans goed, dacht ik te hebben begrepen uit zijn woorden. Al moet ik toegeven dat ik niet

zeker weet of ik zijn kwalificatie van mijn daad, toen niet in mijn voordeel heb uitgelegd. Ik moest zo uitgebreid en gedetailleerd vertellen over mijn stiekeme escapades en vooral het formaat en de smaak van de spekkersen zo zorgvuldig uitdiepen, dat ik hem er van verdacht dat hem het water uit de mond liep, aan de andere kant van het houten rooster vol vierkante openingetjes, weggedoken in de geheimzinnige duisternis van dat deel van de biechtstoel. Zijn ogen waren niet te zien. Alleen een angstaanjagende, donkere schim bewoog in de diepste duisternis van de plek des oordeels, die een biechtstoel in het rijke voorstellingsvermogen van kinderen, vertegenwoordigde.

De jonge kapelaan Zinken na afloop van een huwelijksinzegening in Eygelshoven
(foto: uit het privé-archief van de familie Zinken).

Biechten moesten we in die tijd als we wat hadden ‘uitgewroten’; te pas en te onpas biechten. Breek me de bek niet open. En daarna aflaten verdienen en nog eens aflaten verdienen en meestal was je het er dan ook nog niet mee eens, met de straf die aan het verkrijgen van penitentie vast zat. *‘Hoeveel aflaten ik onverdiend verdiend heb!’* Maar de zachteardige, toegewijde herder Zinken had fiducia met zijn aan hem toevertrouwde schapen en strafte meestal niet met het

Wijnandsrade

opleggen van aflaten verdienen en al helemaal niet met een lat, maar met zachte hand. Voor mij had hij een ludieke straf in petto, die door mij beschouwd werd als een geweide opdracht. Als ik de volgende keer in de kersenboom zat, moest ik ook even aan hem denken. Boer Jaminon was het ermee eens, vertelde hij en gaf er de voorkeur aan dat de kersenboom voortaan werd 'leeggeroofd' door kinderhanden in plaats van door gulzige spreeuwen.

Ik herinner mij kapelaan Zinken als een verdienstelijke, hartstochtelijke schaker. Een jaar of vijftientig moet hij geweest zijn. Hij kwam tweemaal per week bij ons thuis om te schaken met mijn oudste broer, die iets jonger was dan de kapelaan en die al heel wat schaakbikers in zijn trofeeënkast had staan. Hij kwam altijd tegen etenstijd, maar dat had vooral te maken met de kookkunst van mijn moeder en het feit dat het herderlijke pad van een kapelaan zelden langs rijk gevulde dis leidde. In die tijd was soberheid troef in het bestaan van een kapelaan en zeker in zijn proviandkast heerste een gebrek aan overdaad. Mijn moeder was daarvan op de hoogte en stond erop dat, als hij dan toch kwam om te schaken tegen Henk, hij maar beter kon komen tegen etenstijd. Het bepaald niet voedzame lichaam van Christus, in de vorm van die bleke, ongezouten hosties en het slokje goedkope miswijn dat hij elke dag tijdens het opdragen van de mis tot zich nam, hielden hem niet op de been, vond zij. Hij was veel te mager in haar ogen.

'Niet alleen zijn uiterlijke verschijning, maar ook zijn menslievende gedrag en invoelingsvermogen veroorzaakten het magnetisme waardoor mensen zich tot hem aangetrokken voelden en het een verademing vonden om in zijn omgeving te vertoeven. De verlokkelijkheid van die behaaglijke hoedanigheid is vaak een van de aanwezige elixiers in een karakter, dat door haar magische structuur saaiheid verdrijft uit het sociale leven van alledag. Niet veel mensen is dat gegeven, bij Jan Zinken zat het in het DNA.'

En zo gebeurde het dat als ik iets te biechten had – en dat was heel wat in die tijd, in de belevingswereld van een Godvrezende jongen vol streken – ik elk jaar, tot het jaar dat hij vertrok naar Nuth, rond 'kersentijd' de te verdienen aflaten al bij me had in de vorm van een zakje vers geplukte kersen, zoals eerder gezegd: spekkersen groter en glanzender dan de gulzigste kindrogen.

Theo Stevelmans

Pastoor Zinken

Pastoor Zinken is vijf jaar pastoor in Wijnandsrade geweest, tot hij op drieënvijftigjarige leeftijd plotseling overleed¹. Daarvoor was hij kapelaan in Eygelshoven (1955-1963) en in Nuth (1963-1975) en pastoor in Sanderbout (1975-1980). Over hem wordt slechts met groot respect gesproken. Hij was geliefd bij alle inwoners van ons dorp. Hij wist het pastoorsambt in Wijnandsrade weer het aanzien en de inhoud te geven die passen in de kerkelijke beleving en het welzijn van de parochianen. Hij was bescheiden en erudiet, voorzichtig, rechtvaardig en volstrekt eerlijk. Hij was een werkelijke 'vriend van Wijnandsrade', die meeleeft met alle inwoners, in het bijzonder de schoolkinderen, de zieken en het verenigingsleven. Daarom hebben wij bij schrijven van 26 september 1992 voorgesteld de nieuwe straat in Wijnandsrade te noemen 'Jan Zinkenstraat' en daaronder te vermelden: 'pastoor te Wijnandsrade van 1980 tot 1985'. Burgemeester en Wethouders van Nuth hebben inmiddels per brief verklaard met het voorstel van onze stichting akkoord te kunnen gaan, in de zin dat de straatnaam 'Zinkenstraat' wordt.

Het bestuur van de Vrienden

Bulletin Wijnandsrade, tiende jaargang, nummer 13 (december 1992)

Pastoor Jan Zinken (foto: uit het archief van de Vrienden van Wijnandsrade).

¹ Op 7 juni 1985 overleed in de avond geheel onverwacht de pastoor van Wijnandsrade, Jan Zinken, die vanaf de oprichting tevens bestuurslid was van de Stichting Vrienden van Wijnandsrade. De dorpsgemeenschap van Wijnandsrade was diep geschokt bij het vernemen van dit droeve nieuws. (Bulletin Wijnandsrade, vierde jaargang, nummer 7, augustus 1985).

Als je dit leest, heb je de eerste stap naar morgen al gezet.

Wij zijn KEMBIT. IT-alleskunnners op het snijvlak van innovatie en IT zekerheid. Je kent ons werk vast onbewust van de momenten dat artsen jouw medisch dossier veilig raadplegen. Of van de Wi-Fi op openbare plekken die gewoon veilig én snel is. Heb jij een IT-uitdaging? Zet dan direct je tweede stap via kembit.nl en vorm morgen. Vandaag.

KEMBIT vormt morgen. vandaag.

MOTOREN REVISIE STEINS

Motoren Revisie Steins, al meer dan 25 jaar een begrip in de revisie wereld, heeft zich ontwikkeld tot de specialist op het gebied van:

- revisie van Diesel-, Benzine- en LPG motoren
- krukassen slijpen
- krukassen balanceren
- scheuronderzoek (kruk)assen
- testen en reviseren van common rail injectoren
- draai en freeswerkzaamheden
- verkoop van onderdelen, ruilmotoren, turbo's, en brandstofpompen.

In onze, geheel vernieuwde werkplaats, hebben wij alle expertise, van personenwagen tot industriemotor, onder één dak. We werken uitsluitend met gekwalificeerd personeel, stuk voor stuk professionals! **Motoren Revisie Steins, vakmanschap en kwaliteit.**

DE VALKENBERG 7 • VALKENBURG A/D GEUL • T +31 (0)43 - 609 01 09 • MOTORENREVISIESTEINS.NL

Stephanusstraat 21
6363 BM Wijnands-
rade
T: 06-5475 1988

Adreskaartjes · Autobeletteringen · Brochures · Copservice · Digital printing
Familiedrukwerk · Folders · Geboortekaarten · Gelegenheidskaarten
Gevelbeletteringen · Handelsdrukwerk · Laserdruk · Merchandising
Printen · Raambeletteringen · Reclameborden · Spandoeken · Stationery
Stempels · Stickers · Textieldruk · Visitekaarten · Webdesign · Zeildoeken

Als het om meer dan alleen drukwerk gaat!

De Derde Orde van de Heilige Franciscus te Wijnandsrade

Genoemd 'de Aardsbroederschap van de Heilige Familie'

De stichting van deze lekenorde in Luik

Deze leken-Aartsbroederschap werd door de in Venlo geboren leger-kapitein Henri Belletable in 1847 in Luik opgericht en in het jaar 1851 in Nederland. In 1847 werd de vereniging door Paus Pius IX verheven tot Aartsbroederschap. De vrome militair Belletable beoogde de bevordering van een deugdzaam leven binnen gezinsverband door een toewijding aan Jezus Christus en zijn ouders de Maagd Maria en de Heilige Jozef. Door de missie-activiteiten van de paters Redemptoristen verspreidde de Aartsbroederschap zich over de hele wereld.²

De oprichting van deze Aartsbroederschap in de tweede helft van de negentiende eeuw paste goed in het zogenaamde '*kersteningsoffensief*' dat de leiding van de katholieke kerk van Nederland net op dat moment uitvoerde. Herstel van verloren gegane waarden zoals op het gebied van het drankgebruik en de goede zeden ('losbandigheid') was het hoofddoel. Zo werd in de Limburgse parochies op verschillende momenten een Derde Orde gesticht. Bijvoorbeeld in de plaats Blerick, waar de Aardsbroederschap van de Heilige Familie in het jaar 1872 werd gesticht met goedkeuring van bisschop Joannes Paredis uit Roermond.

Mijn grootvader Arnoldus Linssen (1883-1961) werd in de parochie van Blerick al op zijn achttiende jaar lid van de Derde Orde. Dit was in het jaar 1901. Hij vierde zijn vijftigjarig gouden jubileum in 1951 in de Sint-Bavoparochie te Nuth en ontving hiervoor een goudkleurige jubileum-medaille. Zijn lidmaatschap werd dus overgeschreven van de ene naar de andere parochie.

² Nieuw Nederlandsch biografisch woordenboek. Deel 4, 1918, P.J. Blok en P.C. Molhuysen.

Standbeeld in Venlo van de oprichter van de Leken-Broederschap van de Heilige Familie, Henricus Hubertus Belletable (1813-1955).

Wijnandsrade

F. Kops. Jr.

H. Belletable

Bewijs van medeoprichting
van het Standbeeld voor
Henri Belletable
geboren te Venlo, 8 April 1813
Officier van den Generalen Staf
Kapitein van de Genie
Commandant van de vesting Hoi
Stichter
van de Aartsbroederschap
der H. Familie.

Belletable is de roem van zijn vaderstad Venlo, de eer van Limburg en van geheel Nederland. Leekenapostel reeds in zijn tijd, voorbeeld voor allen door zijn diepe godsvrucht, werd zijn werk, de H. Familie, die zich verspreidde over tal van landen, geprezen door Bisschoppen, Kardinalen en Pausen. Hij stierf als een heilige op 42-jarigen leeftijd te Hoi, 5 Dec. 1855.

Kerkelijk goedgekeurd

Herinneringsprentje aan Henri Belletable,
de stichter van de Aartsbroederschap van de Heilige Familie.

Oprichting van de Derde Orde in Wijnandsrade in 1916

De Derde Orde omvatte niet gewijde gelovigen (leken). De Aartsbroederschap der Heilige Familie werd in Wijnandsrade onder pastoor Noël Pijls (1859-1936) opgericht op 22 mei 1916, met goedkeuring (licentie) van Mgr. L.J.A.H. (Laurentius) Schrijnen, bisschop te Roermond.

Voor deze aanvraag vond er een briefwisseling plaats tussen pastoor Pijls en de secretaris van het bisdom Roermond J.W.J. (Wiel) Linssen. Bij de sluiting van de Heilige Missie op 24 mei 1916 en de inkleding in de kerk van Wijnandsrade telde de Derde Orde van de Heilige Franciscus al vijfennegentig leden uit het dorp, Swier en de Vink.

In de maand Mei, den 22sten, is in deze Capel, na bekomen licentie van Monseigneur den Bisschop Laurentius Schijnen, de Dede Oude van den H. Franciscus opgericht. De eerste leden 95 in aantal. Zijn bij de sluiting der Missie ingekleed door de E.P. Sigismondus Weghuis en Polycarpus van Schaik, uit het klooster van Maastricht. -

J. P. van Schaik.
 P. Sigismondus Weghuis. O.F.M.

In investitie bevestigd
 den 23 October 1917

Kerkarchief Wijnandsrade: Boek van memorie.

De inkleding van deze vijfennegentig mannelijke en vrouwelijke leden werd verricht door de Franciscaner broeders E.P. Sigismondus Weghuis O.F.M. (1874-1935) en pater Polycarpus van Schaik O.F.M. (1861-1934) uit Maastricht. De Heilige Missie (oftewel volksmissie) bestond uit eendaagse of meerdaagse oefeningen van zielzorg, in de regel gehouden door orde-geestelijken, in dit geval door de Franciscaner paters. De gelovigen verzamelden zich in de parochiekerk van Wijnandsrade voor bijzondere godsdienstige oefeningen en het aanhoren van preken. De Missie werd afgesloten met de biecht en het ontvangen van de Heilige Communie.

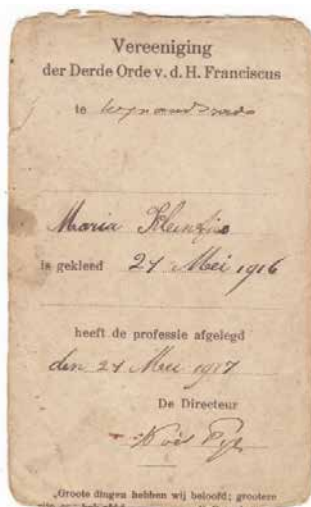
Een jaar later op 24 mei 1917 vond de professie van de leken plaats in de kerk. Dit gebeurde zowel bij de mannen alsook bij de vrouwen: nu zouden zij officieel lid zijn van de Broederschap van de Heilige Familie. Er werd een bestuur aangesteld, waarvan pastoor Noël Pijls de voorzitter was en er werden secties benoemd met aan het hoofd een Prefect/Prefecte; zowel een bij de mannen alsook een bij de vrouwen. Waarschijnlijk werd er ook op gelet dat een Prefect/Prefecte uit de eigen wijk kwam; dat schiep immers extra vertrouwen. Zo werd Maria Ida Josephina Austen (1882-1955), gehuwd met Joannes Hubertus Simons, benoemd tot een van de vrouwelijke prefectes van het eerste uur. Deze hadden de opdracht toezicht te houden op de opkomst van de leden tijdens de vergaderingen en op de gebeden die op de zondagmorgen na de Hoogmis in de kerk werden gehouden.

Pater Polycarpus van Schaik.³

Pastoor Noël Pijs.⁴

5

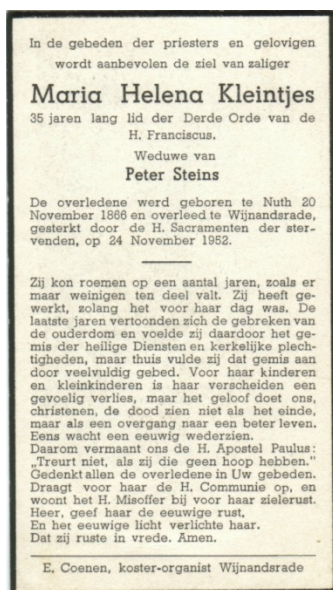
³ Foto: Beeldbank cultureel erfgoed, uit pastorie Mozes- en Aäronkerk (afgebroken 1968) Amsterdam.

⁴ Foto: krant de Limburger.

⁵ Prentje Maria Kleintjes uit privé collectie van J.H.G. Linssen Wijnandsrade.

Het hiervoren afgebeelde prentje geeft een duidelijk beeld van de vrouwelijke afdeling binnen de Derde Orde van de Heilige Franciscus binnen Wijnandsrade. De inkleding van Maria Helena Kleintjes uit Wijnandsrade vond plaats in de plaatselijke kerk op 24 mei 1916 met als directeur/voorzitter pastoor Noël Pijls. Het prentje werd verstrekt aan allen die op 24 mei 1917 werden geprofest in de Derde Orde van de Heilige Franciscus.

Maria Helena (Maria) Kleintjes werd in Nuth geboren op 20 november 1866. Bij haar inkleding was zij eenenzestig jaar oud. Zij was op 2 oktober 1891 in Nuth gehuwd met Joannes Petrus Steins (Peter) (1857-1918); landbouwer van beroep, die afkomstig was uit Wijnandsrade. Het echtpaar ging in Wijnandsrade wonen. Toen Maria Helena op 24 november 1952 op zesentachtigjarige leeftijd overleed, was zij vijfendertig jaar lang lid van de Derde Orde van de Heilige Franciscus in Wijnandsrade.

⁶ Prentje en foto uit privé collectie J.H.G. Linssen Wijnandsrade.

Vaandels van de mannen- en vrouwenafdeling van de Derde Orde van de Heilige Franciscus

Vaandels Derde Orde: inventaris kerk te Wijnandsrade

Deze vaandels werden kort na de oprichting van de Derde Orde vervaardigd. Pastoor Noël Pijls noteerde hierover het volgende: *‘Door een buitengewone collecte daartoe in staat gesteld, werd een nieuw vaandel voor de Derde Orde van Sint Franciscus aangekocht. Het vaandel werd vervaardigd door de Franse Franciscanerzusters uit Maastricht met de beeltenis van de Heilige Franciscus op doek.’*⁷

⁷ De kerk in het midden, De Sint Stephanuskerk meer dan zeven eeuwen in Wijnandsrade: Jack Jetten, Jos L’Ortye, Wiel Oehlen, pag. 257.

Zilveren jubilarissen van de Broederschap: Leden van het eerste uur

Medaille naar aanleiding van het vijftiengigjarig jubileum

Tijdens de oorlog op 24 mei 1941 jubileerde de Derde Orde van de Heilige Franciscus. Alle leden van het eerste uur ontvingen die dag een medaille van de Broederschap der Heilige Familie. Deze werd opgespeld in de kerk te Wijnandsrade door de directeur/voorzitter van de Orde, de toenmalige pastoor Godfried Jozef Hubert Peerboom (1883-1943).

Die dag ontving ook Jan Stephanus (Jozef) Kickken (1887-1970) uit Swier een medaille als jubilerend lid van de Orde van de Heilige Familie vanaf het eerste uur. Jozef was meer dan vijftig jaar lid van de Derde Orde van Sint Franciscus en Prefect van deze Orde toen hij overleed op 24 september 1970. Tevens was hij meer dan vijftig jaar Broedermeester van de processie naar de Basiliek van Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart in Sittard. Hij was een vroom man en het geloof was steeds een houvast gedurende zijn hele leven. Hij was er heel erg trots op. In zijn huis te Swier hing ook de huiszegen van deze Broederschap.

Ter dankbare nagedachtenis aan

Jan Stephanus Jozeph Kickken

echtgenoot van

Maria Jongen

Hij werd geboren te Klimmen 7-9-1887 en is overleden te Heerlen, in het De Weverziekenhuis op 24-9-1970. Hij werd ter aarde besteld op de parochiële dodenakker te Wijnandsrade.

Meer dan 50 jaar was hij lid en prefect van de Derde Orde van St. Franciscus en evenlang Broedermeeester van de processie naar O.L. Vrouw van het H. Hart te Sittard.

Met hem is van ons heengegaan 'n rechtschapen mens, 'n trouwe dienstknecht van zijn aardse en van zijn hemelse Heer. Zijn persoon kan gekenschetst worden als 'n pelgrim „onderweg”, wiens levenstocht verlopen is langs 'n rechte weg: rechtaan, rechtdoor, rechtoft.

Als mens „onderweg” in letterlijke zin, heeft hij tevoet 'n rekord aantal kilometers afgelegd, opweg zonder omweg — alleen — naar en op het werk — en samen met zijn vrouw — naar de kerk, naar huis en thuis, waarbij z'n deelname aan bedevaarten naar O.L. Vr. dit aantal aanzienlijk heeft verhoogd.

Als mens „onderweg” in figuurlijke en geestelijke zin, heeft hij evenmin geluierd of gespijbeld, geen slinkse wegen of modderpaden betreden, maar altijd was

Deze foto (uit het privé-archief van J.H.G. Linssen) werd gemaakt op 20 maart 1925 ter gelegenheid van het veertigjarig priesterjubileum van Mgr. L.J.A.H. (Laurentius) Schrijnen en zijn secretaris J.W.J. (Willem) Linssen in de tuin van het bisschoppelijk paleis in Roermond.

Het dertigjarige jubileum van de Derde Orde van der Heilige Franciscus was een feit in mei 1947.

Bij gelegenheid van dit jubileum organiseerde de toenmalige pastoor Joannes Hubertus Deckers (1906-1973), voorzitter van de Derde Orde, een nieuwe Missie voor de leden en de nieuw in te kleden leden van de Orde binnen de parochie van Wijnandsrade. Deze Missie duurde tien dagen en werd geleid door de paters franciscanen, Bernhard 's-Gravendijk OFM en Randulf Renirie OFM uit Woerden. Aan het einde van deze Missie, in mei 1947, werd de biecht afgenomen. Ter herinnering aan deze Heilige Missie werd aan de Ordeleden een herdenkingsprentje uitgedeeld.

DE HEER GEVE U ZIJN VREDE

TER BLIJDE HERINNERING
aan de
H. MISSIE
van 16—26 Mei 1947, in de kerk van
de H. Stephanus te Wijnandsrade,
door de Eerw. Paters Franciscanen
BERNWARD 'S-GRAVENDIJK
en RANDULF KENIRIE

Er is een doel in het menschenleven. Wij moeten naar God. Daar en daar alleen wacht ons het geluk. Bent U daarvan doordrongen? Dan moet U ook leven volgens de richtlijnen, die God ons gaf. Dan moet U Hem erkennen als Uw Heer en Meester en luisteren naar de Kerk, die Zijn Zoon stichtte. Dan moet U de liefde, de reinheid, de rechtvaardigheid eerbiedigen in Uw daden en gedachten. Zo leeft U in vrede, ondanks zorg, ondanks verdriet. Is dat moeilijk? Gebruik dan de middelen, die U in deze Missie zijn voorgelaten. Denk aan Uw dood, en het oordeel, dat U wacht. Vermijd de gelegenheden tot zonde en vooral bid. Kom zo dikwijls U kunt met Jesus ten Offer en ontvang hem in Uw hart. Een blik op Zijn Kruis zal U steunen in Uw strijd, Uw zwakheid, Uw lijden.

GEBED

Barmhartige God, ik denk terug aan de zegenrijke dagen der H. Missie. Wat was ik toen met oprechte voornemens bezield. Geef mij nu, vandaag, de kracht om die besluiten in daden om te zetten en bewaar mij voor de zonde. Moeder Maria, help mij om standvastig te zijn en strijdbaar in het geloof naar het voorbeeld van St. Stephanus, de Patroon van onze parochie.

Dertigjarige Heilige Missie in 1947.

†

Gedenk in Uwe gebeden
Maria Ida Josephina Austen
echtgenote van
Joannes Hubertus Simons
geboren te Wijnandsrade 8 Januari 1882
en meermalen voorzien van de Sacramenten
der Stervenden, overleden te Heerlen
20 September 1955. De overledene was
prefectes van de Aartsbroederschap der
H. Familie en lid van de Derde Orde van
de H. Franciscus.

Dit is de roem, de getuigenis van ons geweten dat wij in eenvoudigheid en oprechtheid voor God gewandeld hebben. Op U heb ik gehoopt, o Heer, in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden. (H. Cath.) Niet de plotselinge dood is te vrezen, maar wel de dood, welke en plotseling en onvoorbereid is. (H. Augustinus) Een goede vrouw en moeder van vele kinderen is van ons heengegaan; het leven was voor haar onzeker geworden en ook onverwachts kwam de dood. Maar altijd heeft zij haar toestand rustig onder ogen gezien en zij was tevreden omdat zij rust vond in God. Mijn goede man, met wie ik meer dan vijftig jaren lief en leed heb gedeeld, gij alle mijne kinderen en dierbaren; ik heb afscheid van u moeten nemen, maar wij zien elkander weer, wanneer wij het doel van ons leven hebben bereikt. De Heer is mijn kracht, mijn toevlucht en mijn redder.

Mijn Jezus, barmhartigheid!

Maria Ida Josephina Austen was
efecte van de vrouwenafdeling.

Jezus † Maria † Joseph † Franciscus!

†

Bid voor de zielerust van zaliger

Johannes Bruls

Echtgenoot van

Mina Linden

die, na een langdurig, met geduld gedragen lijden, zacht en kalm overleden is, herhaaldelijk voorzien van de H. H. Sacramenten, te Wijnandsrade den 17 September 1930 in den ouderdom van 72 jaren. De overledene was sedert 1922 lid der Derde Orde van St. Franciscus.

Mijn kwaal wilde geen genezing aannemen. Rusteloze dagen en slaaplooze nachten heb ik geteld. (Job)

Ik troostte mij echter met de gedachte, dat de Heer met mij zou handelen naar Zijn welgevallen en Zijne groote barmhartigheid. Gelijk 't den Heer behaagd heeft, is 't geschied. De Naam des Heeren zij gezegend. Zoo dacht de overledene in zijne ziekte, zoo ook in zijn stervensuur.

Moge de H. Franciscus op 't feest van zijne H. Wondetekenen zijn trouwen vereeder en dienaar hebben opgenomen in de vreugde des Heeren.

Geliefde kinderen, leeft in vrede onder elkander, zorgt voor uwe goede moeder en vergeet uwen vader niet in uwe gebeden.

Mijn Jezus, barmhartigheid! (300 d. afl.)

H. Franciscus, bid voor ons.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Drukwerk J. Coenen, Wijnandsrade.

Jezus † Maria † Joseph † Franciscus!

†

Bid voor de ziel van zaliger

Frans Beltgens

Lid der 3e Orde van den H. Franciscus

geboren te Spaubeek den 11 Januari 1850 en overleden te Wijnandsrade den 20 Juni 1930, voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden.

De dierbare overledene was eenvoudig, rechtschapen en godvreezend. (Tob. II.)

In de laatste jaren week het gebed niet van zijne lippen en de rozenkrans niet uit zijne handen. Hij was bezielde met den waren geest des gebeds.

Het is zalig te sterven, als men in 't leven eene innige devotie heeft gehad tot het Allerheiligste Hart van Hem, die ons zal oordeelen.

Mogen hem daarom de engelen in het Paradijs binnenleiden, mogen de martelaren hem ontvangen bij zijn uitstreden en hem voeren in de heilige stad Jerusalem.

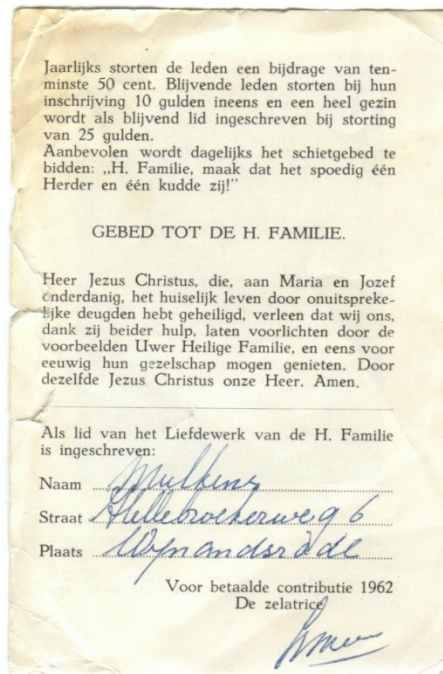
Zoet Hart van Jezus, wees mijne liefde. (300 d. afl.)

Zoet Hart van Maria, wees mijn heil. (300 d. afl.)

H. Franciscus, bid voor ons.

Drukwerk J. Coenen, Wijnandsrade.

afb. rechts: Frans Beltgens, oud-wethouder en agrariër te Wijnandsrade.

Bewijs van lidmaatschapscontributie, betaald in 1962
(de naam is weggelakt i.v.m. de privacywetgeving).

De Broederschap implodeerde volledig in de zestiger jaren van de vorige eeuw. Samen met vele andere uitingen van het 'Rijke Roomse Leven' waren zij niet tegen de tijdsgeest opgewassen.

Maria Petrus Vincentius (Vincent) Meijs (1906-1990), pastoor te Wijnandsrade (1961 tot 1971), ontbond als directeur de Derde Orde van de Heilige Franciscus. Dit gebeurde rond 1962-1963. Ik vond een oud betalingsbewijs, dat aantoont dat er nog in 1962 Lidmaatschapscontributie werd betaald door leden en gezinnen van de Derde Orde van de Heilige Familie. Waarschijnlijk was 1962 ook het laatste jaar van deze Broederschap binnen Wijnandsrade, die toen vijfenveertig jaar bestond.

Jos Linssen

DUURZAME EN MILIEUVRIENDELIJKE PRODUCTEN voor de doe-het-zelvers

Ruim assortiment glazen weck en inmaak potten

Zelf kaas, boter en yoghurt maken

Diverse glazen flessen en fermentatie flessen

Zelf fruit, groenten zuivel of vlees verwerken

www.natuurlijkerleven.eu

Natuurlijker leven
 Omdat het ook anders kan

L'Ortye

TUIN • DECO • BOUW

Like us on

lortyetuin.nl

- SIERBESTRATING
EN NATUURSTEEN
- GRINDSCHERMEN
EN SCHANSKORVEN
- KUNSTSTOF SCHUTTINGEN
- TUINHUISJES EN TUINHOUT
- ZAND, GRIND, SIERSPLIT
EN TEELAARDE
- KERAMISCHE TEGELS
(BINNEN EN BUITEN)
- TUINMEUBELEN
- PARASOLS
- TUINVERLICHTING
- TUINDECORATIE
- VERANDA'S
- KUNSTGRAS
- VLONDERS
- EN MEER ...

L'Ortye - Tuin Deco Bouw

Thuis in Tuinen...

L'Ortye Tuin-Deco-Bouw • De Kouwen 1A • 6433 KG Heerlen Noord (Hoensbroek)
T 045 - 528 02 02 • F 045 - 523 33 20 • Parkstad 8519 • E info@lortyetuin.nl

Groentemarkt in 't Paradijsje

Onze dorps- en schooltuin 't Paradijsje heeft in 2023 weer veel groenten opgeleverd dankzij onze vrijwilligers en de inzet van de kinderen van groep 6 van de Sint Stefanusbasisschool. De kinderen vonden hun eigen groenten zó lekker dat ze weer een groentemarkt organiseerden.

Op donderdagmiddag 5 oktober, even voor drieën liepen ouders, grootouders en mensen van Wijnandsrade en daarbuiten vol verwachting het schoolplein op. Daar stonden de kinderen achter de marktkraampjes vol verse groenten en warme soepen: uitsluitend biologische producten uit eigen tuin!

Er was een enorme pompoen waarvan je het gewicht kon raden. De kinderen deden hun best, de soep was lekker en een vader schatte het gewicht van de reuzenpompoen heel nauwkeurig in.

En met de opbrengst van de markt kopen we volgend voorjaar weer nieuwe zaadjes en plantjes: kortom een succesvolle groentemarkt 2023!

Wilfried Dabekaussen

(foto's bij dit artikel: Kirsti Heijnen)

Het ondernemende nageslacht van Marie Coenen van de Vink

Een kleine vijftig jaar geleden (1975) meldden zich in Wijnandsrade twee mensen uit Den Bosch, moeder en dochter, die op zoek waren naar de ‘roots’ van hun moeder respectievelijk oma Marie Lejeune-Coenen. Zij belandden bij familieleden op de Vink, bij Tiny Steins-L’Ortye (1907-1988) en bij haar jongere zus Gerda Mennens-L’Ortye (1916-2009). Zij wisten hun te vertellen dat de boerderij van Steins (Vink 2) het geboortehuis van haar eigen moeder was, Susanne Coenen (1874-1943), de jongste zus van voornoemde Marie Lejeune-Coenen (1871-1968). In dat karakteristieke en pittoreske boerderijtje zag Marie op 13 november 1871 het levenslicht. Diezelfde dag nog werd zij door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand, burgemeester Peter Joseph L’Ortye (1818-1878) van Laar, ingeschreven als Maria Hubertina Catharina Coenen, geboren als de op één na jongste dochter van dagloner Nicolaas Joseph Coenen (1827-1907) en Maria Judith Maas (1834-1912), met als getuigen veldwachter Jan Willem van Geul en landbouwer Adam Damoiseaux uit Laar. De vader die de geboorte van zijn dochter kwam aangeven, verklaarde niet te kunnen schrijven. Marie’s geboortehuis betrof het ouderlijk huis van haar moeder, zelf een dochter van het echtpaar Maas-Luijten⁸.

Marie’s opa, Jan Willem Maas (1774-1866), was – toen hij met Maria’s moeder trouwde (1833) – weduwnaar uit een eerder huwelijk (1800) met Catharina Laus die op de laatste dag van 1830 op tragische wijze om het leven kwam; een gebeurtenis die pastoor Peeters memoreert in zijn ‘geschiedenis van de Valkenburgse heerlijkheid Wijnandsrade’ (1886): samen met haar 23-jarige zoon Hubert (pastoor Peeters noemt hem abusievelijk Lambert) werd zij door muitende soldaten doodgeschoten⁹.

Marie’s reeds genoemde jongste zus Johanna Maria Hubertina ook wel Susanne genoemd (1874-1943), trouwde eind 1904 met de eveneens van

⁸ Jos. L’Ortye: De parochianenlijst van Wijnandsrade uit 1813 in Bulletin Wijnandsrade 35 (2016) nr. 57-58 blz. 58 (nr. 31).

⁹ G. Peeters: Korte schets der geschiedenis van de Valkenburgsche heerlijkheid Wijnandsrade (1886) blz. 412; vgl. J. Jetten: De moord bij ‘t Waelhuys op 8 januari 1814 in Bulletin Wijnandsrade 16 (1997) blz. 959-970.

de Vink afkomstige Hendrik L'Ortye (1866-1952)¹⁰. Hun oudste zus Maria Wilhelmina Hubertina (1860-1930) was sinds 1884 getrouwd met Andries Somers (1857-1919) uit Strucht¹¹. Hun enige broer Leonard Hubert (1862-1936) bleef ongehuwd. Zus Maria Catharina (1864-1927) trouwde op latere leeftijd (1910) met de oorspronkelijk uit Nuth afkomstige schoenmaker Johan Joseph Jongen (1857-1936), weduwnaar uit een eerder huwelijk (1880) met Maria Cornelia Alexandrina Janssen (1859-1905). Zus Maria Anna Hubertina (1866-1919) trouwde in 1898 met Jan Leonard Möderscheim (1858-1923) uit Swier. Zus Maria Gertrudis Hubertina (1869-1955) trouwde in 1907 met Hendrik Ackermans (1871-1955).

Dat was ruim een half jaar na de dood van vader Nicolaas Coenen, begin 1907. Zijn weduwe overleefde hem vijf jaar en overleed in het voorjaar van 1912. Vader Coenen was weliswaar in Nuth geboren, maar stamde uit een echte Wijnandsraadse familie die generaties lang op de Vink woonde. Zijn stamboom voert terug op koster Hubert Coenen (1687-1748), sinds 1710 gehuwd met de Akense Anna Maria Duljé (1685-1758)¹².

Marie stond te boek als 'winkeljuffrouw te Maastricht' toen zij op 6 oktober 1897 in de toen nog zelfstandige gemeente St. Pieter (ten zuiden van Maastricht) trouwde met Ludovicus Guillaume (Guill) Lejeune (1872-1950). Guill die later ook wel Jules of Gilles (Egidius) werd genoemd, was de oudste zoon van 'plakker' Louis Lejeune (1849-1901) en Maria Catharina Lambrechts (1848-1887) die in 1872 in Maastricht getrouwd waren en die later aan de Witmakerstraat aldaar woonden. Daar was moeder Lejeune begin 1887 vroegtijdig overleden, achtendertig jaar oud. Vader Lejeune hertrouwde ruim een jaar later met Elisabeth Martinussen (1852-1917) uit Gulpen. Hij zelf kwam eind 1901 te overlijden, tweeënvijftig jaar oud; zijn tweede echtgenote in het najaar van 1917¹³.

¹⁰ medeoprichter en eerste dirigent van fanfare St. Caecilia Wijnandsrade; vgl. Sjeng Bruls: De Vijfklank - uitgave t.g.v. het 100-jarig bestaan van de koninklijk erkende fanfare St. Caecilia Wijnandsrade (1992) blz. 7-8.

¹¹ Hun schoonzoon Abraham Cornelis van der Gronden (1897-1967) werd bekend vanwege zijn hulp aan onderduikers in Valkenburg e.o. tijdens de Tweede Wereldoorlog (www.aachen-webdesign.de).

¹² Jack Jetten, Jos L'Ortye en Wiel Oehlen: De kerk in het midden – de St. Stephanuskerk meer dan zeven eeuwen in Wijnandsrade (Wijnandsrade 2023) blz. 468-469; vgl. Jos. L'Ortye: Wienesroa ich hawt van dich (2014) blz. 123-125.

¹³ Rouwadvertentie in Limburger Koerier dd. 18 september 1917; uitvaart woensdag 19 sept. 1917 10.30 uur St. Servaas; sterfhuis Lenculenstraat 7 Maastricht. "Uit aller naam: L.G. Lejeune".

V.l.n.r. Tiny Steins-L'Ortye, Marie-Louise Hendricks-Lejeune, onbekend kind, Tiny Steins, Mieke (Fabus-)Steins, Frans Steins en Zef Steins voor de boerderij Steins (Vink 2), het geboortehuis van de gezusters Coenen.

De heer en mevrouw Hendricks-Lejeune.

Wijnandsrade

Zoon Guill stond te boek als ‘bouwondernemer’ (aannemer) te St. Pieter. Als ‘Jules Lejeune uit St. Pieter en echtgenoot van Maria Coenen’ wordt hij genoemd bij een mobiele verkoop door de Hoensbroekse notaris Beckers na de dood van de weduwe Coenen-Maas in 1912¹⁴. Guill ontwierp en liet verschillende huizen in het Maastrichtse villapark bouwen. In 1903 stond hij samen met anderen aan de wieg van de Coöperatieve Bouwvereniging Ons Belang te Maastricht¹⁵. Dat was twee jaar na de totstandkoming van de Woningwet. De vereniging stelde zich ten doel: *‘het verkrijgen van eene eigene woning door werkzaamheid en spaarzaamheid’*. Iets doen ter leniging van de bestaande woningnood (meer dan de helft van de totale woningbehoefte) stond toentertijd niet hoog op de politieke agenda. Bovendien was er de problematiek van de financiering; banken zoals wij die tegenwoordig kennen, bestonden nog niet. Om daar iets aan te doen respectievelijk in te voorzien werd in Maastricht – in de navolging van de ‘Building Societies’ in Engeland en de ‘Bausparkassen’ in Duitsland – ‘Ons Belang’ opgericht. Sinds haar oprichting draagt ‘Ons Belang’ zowel het economisch belang (het eigen-woningbezit) als het sociale aspect (het bieden van een gezonde thuisbasis voor het gezin) uit als haar belangrijkste pijlers¹⁶. Als ‘bouwkundige’ ging Guill in 1906 samen met anderen een vennootschap aan ter exploitatie van de Steenfabriek Phoenix in het Maastrichtse Bosscherveld; Lejeune belastte zich *‘met de fabricatie en het toezicht erop en al hetgeen noodig is om het bedrijf uit te oefenen, terwijl de Heeren De Jong en Kneppers het beheer en de administratie zullen voeren’*¹⁷. Twee jaar later trad Lejeune alweer uit de Vennootschap en ging deze verder onder de firma de Jong en Kneppers ‘Steenfabriek Phoenix’ (1908)¹⁸.

Samen met A. Bodelier uit Heerlen richtte Guill in het voorjaar van 1914 de ‘Eerste Heerlensche Begrafenisonderneming’ op, genaamd ‘Mememento Mei’. Hij woonde toen in Maastricht aan de Breedestraat 1¹⁹. In 1918 nam hij als ‘oud-directeur’ de eveneens in 1914 opgerichte Maastrichtse Begrafenisonderneming Memento Mei’ over, waarin opgenomen de inmiddels geliquideerde Maastrichtse Stalhouderij voorheen fa. Walhausen²⁰. In het Maastrichtse telefoonboek uit 1920 komen wij zijn naam (‘L.G. Lejeune,

¹⁴ Historisch Centrum Limburg.

¹⁵ Nederlandsche Staatscourant dd. 8 augustus 1903.

¹⁶ www.onsbelangmaastricht.nl; vgl. Gedenkboek van de Coöperatieve Bouwvereniging Ons Belang G.A. Maastricht 1903-1928.

¹⁷ Limburger Koerier dd. 1 september 1906.

¹⁸ Nederlandsche Staatscourant dd. 28 december 1908.

¹⁹ Limburger Koerier dd. 1 april 1914.

²⁰ De Middenstandsbond dd. 31 juli 1914; Limburger Koerier 3 juli 1918

Breedestraat 1') nog altijd tegen als directeur van 'Memento Mei'²¹. Naast zijn zakelijke activiteiten was Lejeune een tijdlang raadslid van de gemeente St. Pieter die in 1920 opging in de gemeente Maastricht.

Uit het huwelijk van het echtpaar Lejeune-Coenen zijn vier kinderen bekend, allemaal geboren in St. Pieter: Maria Julia Louisa (1898), Marie Joseph Jules (1899), Marie Leonie Isabelle (1901) en Maria Hubertina Julia (1902), welke laatste de kinderjaren niet overleefde: *'Zij overleed 18 augustus 1902, bijna twee maanden oud, des namiddags ten vier ure te St. Pieter en werd begraven op 20 augustus 1902 te St. Pieter'*²². Het gezin woonde aan de Kanaaldijk en later in het 'Verlengd Villapark St. Pieter' (Glacisweg 241, later St. Hubertuslaan 43). Eind 1912 verhuisde het gezin van aannemer Lejeune naar de Markt in Maastricht, om in het voorjaar een huis aan de Breedestraat te betrekken²³.

Dochter Marie-Louise (1898-1976) was in haar jeugdijaren een bekende zangeres (sopraan) die regelmatig in de stad optrad. Zo ook tijdens het concert van Concertvereniging 'Symphonia' op 9 december 1923 in de zaal van de 'Maastrichter Staar', samen met het symfonieorkest onder leiding van Edg. Theunissen, Nelly Leclercq, harpiste uit Luik. en Maurice Raskin, *'violist, medaille van het conservatorium te Luik'*²⁴.

Uit deze periode dateren ook Lejeune's vriendschappelijke contacten met de bekende Maastrichtse schrijver, dichter en componist Fons Olterdissen (1865-1923). Hoewel de mondelinge overlevering vertelt dat het schilderijtje van de heilige Alfonsus dat lange tijd de uit 1930 daterende Mariakapel van de Vink sierde door Marie's echtgenoot, aannemer Lejeune, zou zijn getekend, is het ook niet onwaarschijnlijk dat het van de hand van Olterdissen was die ook wat schilderijen op zijn naam heeft staan. Dat is ook wat voornoemde Gerda Mennens-L'Ortye ('beschermvrouwe van het Mariakapelletje op de Vink') zich weet te herinneren: *'Gerda heeft een oude foto bij zich van een schilderij, waarop de H. Alphonsus staat afgebeeld; een groot vereerder van de H. Maria. Het betreffende schilderij is eens door haar zus (tante, red.) Marie in de kapel opgehangen. Gerda: 'Marie was getrouwd met de architect Lejeune uit Maastricht, die bevriend was met de schilder'. Maar ook het originele schilderij*

²¹ Naamlijst voor den telefoondienst 1920 blz. 693 (nr. 654)

²² www.breurhenquet.com: "geruimde grafmonumenten – onbekende plekken"

²³ HCM (Historisch Centrum Maastricht): (20.096A-198), invent.nr. 98: Bevolkingsregister Maastricht 1890-1920, blz. 98

²⁴ Limburger koerier dd. 5 december 1923; Advertentieblad voor Limburg dd. 1 december 1923

van de H. Alphonsus is inmiddels geruisloos uit de kapel verdwenen²⁵. Voor de Mariakapel op de Vink werden ook door de Delftse kunstschilder (en restaurateur) Koos van de Horst (1900-1964) enkele paneelschilderijen gemaakt die helaas ook verloren gingen²⁶.

Olterdissens werk, dat voornamelijk bestaat uit toneelstukken en opera's, behoort tot het bekendste dat ooit in het Maastrichts of zelfs in het Limburgs geschreven is. Het slotkoor van zijn komische opera 'Trijn de Begijn' werd later het Maastrichts Volkslied. Olterdissen werd in Maastricht geboren, maar omdat hij een Duitse vader en een Zeeuwse moeder had, was het Nederlands zijn moedertaal. Hij leerde het dialect op straat. In 1883 ging hij in Amsterdam naar de Rijksschool voor de Kunstnijverheid om zich te bekwamen in de schilderkunst. Na zijn afstuderen aldaar richtte hij in Maastricht samen met kapelaan Rutten de Patronaatstekenschool op, die echter geen succes werd. Later in de jaren negentig begon hij zich voor de promotie van het Maastrichtse toerisme in te zetten met de vereniging 'Maastricht Vooruit'. Hij werd befaamd als ontwerper en regisseur van menige historische stoet, maar zijn gebrek aan zakelijkheid leverde hem een enorme schuld op. Die schuld probeerde hij af te lossen met toneelstukken en operettes. Na een paar flops trof hij in 1907 doel met 'De kaptein vaan Köpenick', een stuk in Maastrichts dialect over een in die dagen nogal populair thema: de nep-kapitein Wilhelm Voigt. Het leverde meer dan genoeg op om zijn schuld te kunnen aflossen. De tweede 'kemikke opera', het bovengenoemde 'Trijn de Begijn', werd ook een hit. Van beide stukken verzorgde zijn broer Guus Olterdissen (1860-1942) de muziek, die vooral uit arrangementen van bekende aria's en (kinder-)liedjes bestond. Vanaf 1916 hield hij zich bezig met het schrijven van schetsen, ook in Maastrichts dialect. Zijn ontroerende begrafenis bracht heel Maastricht op de been²⁷. Er verscheen zelfs een speciale aan hem gewijde editie van 'De Nedermaas' (afl. 8, maart 1923), het tijdschrift waarvan hij de medeoprichter en redacteur was. Deze speciale editie wordt sindsdien door de familie Lejeune als een kostbaar kleinood bewaard, evenals een door hem vervaardigd en gesigneerd schilderij.

²⁵ Wiel Oehlen: (interview met) Gerda Mennens-L'Ortye, beschermvrouwe van het Mariakapelletje op de Vink in Bulletin Wijnandsrade 26 (2007) nr. 39 blz. 59.

²⁶ Jack Jetten, Jos L'Ortye en Wiel Oehlen: De kerk in het midden – de St. Stephanuskerk meer dan zeven eeuwen in Wijnandsrade (Wijnandsrade 2023) blz. 496-497.

²⁷ Wikipedia: 'Alfons Olterdissen'; J.H.H. Gulikers. Enige genealogische gegevens betreffende de familie Olterdissen in De Limburgsche Leeuw 6 (1957) blz. 69-70.

Lejeune's dochter Isabelle (1901-1986) trouwde in 1921 met Ben Schoon (1890-1945), op dat moment kandidaat-notaris uit Maastricht. Zij woonden aanvankelijk in ook in Maastricht, waar ook hun twee kinderen werden geboren: Koos (1922-2012) en Thea (1923-2000). In 1925 verhuisde het gezin naar Den Haag. In 1934 liep het huwelijk stuk.

Twee jaar later hertrouwde Isabelle met de oorspronkelijk uit Winschoten afkomstige Melchior Bos (1891-1963). Deze was directeur van de in 1890 in Veendam door zijn vader Dirk Bos (1862-1916) en (diens zwager) Frans Wilkens opgerichte Nederlandsche Hypotheekbank die in 1937 zou samengaan met de Friesch-Groningsche Hypotheekbank (FGH-bank). In 2008 sloot de in 1984 opgerichte Rijnlandse Hypotheekbank er zich bij aan en werd de Rijnlandse en Nederlandsche Hypotheekbank (RNHB) geboren, sinds 2018 gevestigde in het WTC (World Trade Center) te Utrecht²⁸. Bos was eerder (sinds 1917) gehuwd geweest met Akke Bouma uit Sneek, uit welk huwelijk twee kinderen bekend zijn, allebei geboren in Veendam. Sinds 1936 woonde het gezin Bos-Lejeune in Amsterdam²⁹.

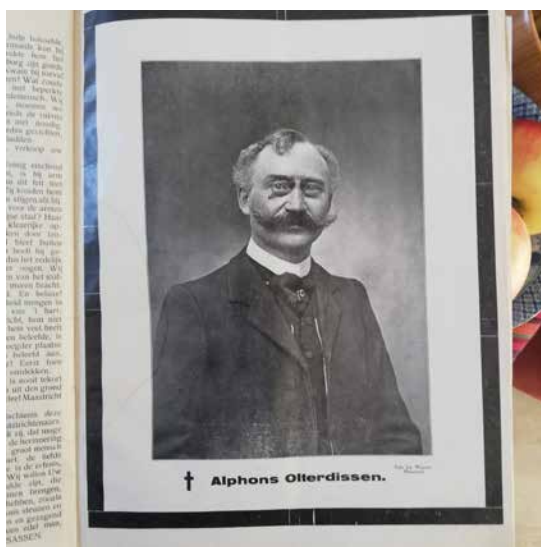
Zakelijk ging het de Maastrichtse aannemer Lejeune begin twintiger jaren steeds slechter; in 1924 werd hij zelfs failliet verklaard; als curator trad mr. Charles Evers (1887-1967) op, advocaat en procureur te Maastricht. Zowel bij de rijks- als de gemeentelijke overheid probeerde hij nog verhaal te halen omdat eerder toegezegde voorschotten op de door hem uitgevoerde woningbouw te laat zouden zijn uitbetaald, met het faillissement als gevolg. Daarin werd hij echter niet ontvankelijk verklaard.

²⁸ www.rnhb.nl: 'de vastgoedfinancier van Nederland'; zie ook wikipedia: 'Dirk Bos' (1862-1916).

²⁹ Haags Gemeentearchief (0354-01), registr.nr. 1550: Bevolkingsregister 's Gravenhage (gezinskaarten).

Het echtpaar Hendricks-Lejeune voor het kapelletje van de Vink
(samen met Tiny Steins-L'Ortye).

Alphons Olterdissen.

In 1924 woonde hij al niet meer in Maastricht, maar (tijdelijk) in Antwerpen; in 1927 komen we hem als 'bouwkundige in Vught' tegen³⁰. In 1931 trouwde zoon Jules (1899-1968) met Annie Hendricks (1905-1967)³¹, zus van Emile Hendricks (1900-1985) die datzelfde jaar trouwde met de reeds genoemde Marie-Louise Lejeune (1898-1976). Dat laatste huwelijk werd in Amsterdam gesloten, omdat Marie-Louise daar op dat moment (bij haar ouders) woonachtig was. Bij hun (burgerlijk) huwelijk op 22 april 1931 in Amsterdam (hulpsecretarie Watergraafsmeer) waren als getuigen tegenwoordig: *'Ludovicus Guillaume Lejeune, vader der bruid, bouwkundige, oud acht en vijftig jaren, en Maria Hubertina Catharina Coenen, moeder de bruid, oud negen en vijftig jaren, beiden wonende alhier'*. Emile woonde ten tijde van zijn huwelijk in Den Bosch. Zijn ouders waren daar ook in 1894 getrouwd.

Het gezin Hendricks-Koesen woonde aanvankelijk in Ravenstein (tot circa 1900), vervolgens in Oss en uiteindelijk (vanaf circa 1910) in Den Bosch, waar beide ouders ook hun 'roots' hadden. Vader Nicolaas Hendrik Willem Hendricks (1863-1930) komen we er tegen als deurwaarder bij de plaatselijke arrondissementsrechtbank; hij kwam eind 1930 in Den Bosch te overlijden, zesenzestig jaar oud; zijn weduwe Truus Koesen (1873-1955) overleefde hem een kleine vijftientwintig jaar en overleed op eenentachtigjarige leeftijd in het voorjaar van 1955.

Het gezin van aannemer Lejeune, dat wil zeggen vader, moeder en dochter Marie-Louise, woonden zoals gezegd eind twintiger, begin dertiger jaren in Amsterdam, waar zij zich vanuit Vught hadden gevestigd.³² Na het huwelijk van hun dochter Marie-Louise verhuisden Lejeune en zijn vrouw in 1934 eveneens naar Den Bosch, waar wij ze tegenkomen op het adres Markt 67b³³. Beiden kwamen ook in Den Bosch te overlijden, Lejeune zelf in de zomer van 1950 (zevenenzeventig jaar oud)³⁴ en zijn weduwe in het voorjaar van 1968 (zesennegentig jaar oud). Zij vonden hun laatste rustplaats op het Bossche stadskerkhof (Orthen).

³⁰ Diverse krantenberichten uit de periode maart 1824-april 1928 (delpher.nl).

³¹ Het gezin Lejeune-Hendricks woonde in Den Bosch vanaf 1931 aan de Kolperstraat 1 en vanaf 1934 aan de Willem van Oranjelaan 61 (www.bossche-encyclopedie.nl).

³² Stadsarchief Amsterdam (5432), inven. nr. 892 gezinskaarten periode 1893-1939.

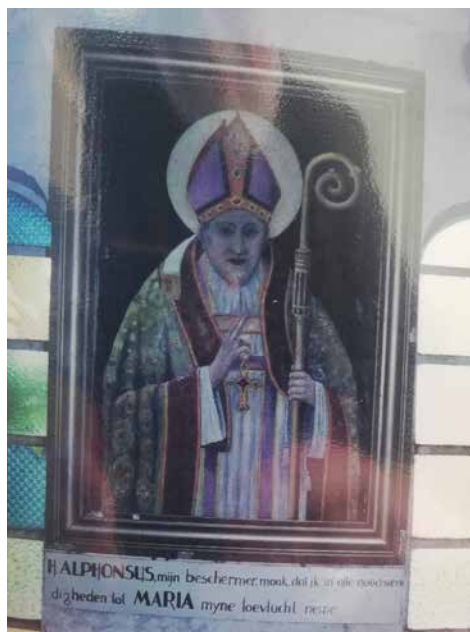
³³ www.bossche-encyclopedie.nl; vgl. Provinciale Noordbrabantsche en 's Hertogenbosssche Courant dd. 5 mei 1934 (ingekomen personen).

³⁴ Vgl. De Telegraaf dd. 24 augustus 1950.

Hun schoonzoon Emile Hendricks woonde sinds 1926 aan de Van Noremborghstraat 16 in Den Bosch toen hij in 1931 met Marie-Louise Lejeune trouwde. Eenmaal getrouwd vestigde het jonge paar zich aan de Citadellaan 55 en in 1934 aan de Willem van Oranjelaan 34 in Den Bosch,³⁵ waar ook hun drie kinderen opgroeiden: Marie-Louise (1935), Emilie junior (1937) en Marcel (1939). Emile legde in 1933 de grondslag voor de bekende Brabantse textielgroothandel voor horeca en zorgtextiel 'Hebo'. Na een dienstverband als vertegenwoordiger bij V&D en in de textielbranche bij Muller & Schröder wilde Emile graag voor zichzelf beginnen. Op 1 september 1933 ging die wens in vervulling met de oprichting van zijn eenmanszaak 'Textielhandel Hebo E. Hendricks', gevestigd in Den Bosch. De naam 'Hebo' kwam voort uit een samenvoeging van Hendricks en Den Bosch.

In die tijd, de eerste helft van de twintigste eeuw, bepaalden kloosterlingen mede het straatbeeld in ons land. De kloosters vormden een belangrijke doelgroep voor Textielhandel 'Hebo'. Het ging daarbij voornamelijk om huishoudtextiel, zoals badgoed, bedlinnen, matrassen, vitrages en dergelijke. Later kwamen daar kleding voor de zusters, furnituren en al het andere textiel bij wat in de kloosters gebruikt werd. Hendricks kocht het textiel voornamelijk in Duitsland bij importeurs. Naast de verkoop aan de kloosters werd op bepaalde zaterdagen de zaak geopend voor particulieren om huishoudtextiel te kopen. Daar waar in het begin met name de kloosters door 'Hebo' van textiel werden voorzien, veranderde dat in de jaren tachtig, toen veel kloosters werden opgeheven. Vanaf dat moment werd de aandacht verlegd naar instellingen (verpleegzorg, gehandicaptenzorg) en nog later naar ziekenhuizen. Die kochten het textiel zelf in, dat vervolgens gewassen werd in hun eigen wasserij. Vanaf eind jaren tachtig werden de zelfstandige wasserijen steeds groter en ontstond het concept van textielverhuur. Hierdoor verschoof de focus van 'Hebo' naar de wasserijen. Vandaag de dag levert de zaak aan bijna alle industriële wasserijen in Nederland, België en een gedeelte van Duitsland. Daarnaast aan linnenverhuurders en wederverkopers en incidenteel rechtstreeks aan zorginstellingen en horecabedrijven.

³⁵ www.bossche-encyclopedie.nl.

Schilderijtje van de H. Alphonsus in het kapelletje van de Vink.

De kinderen Marie Louise, Juul en Isabelle Lejeune.

Wijnandsrade

In 1961 stapte Emile's oudste (gelijknamige) zoon in het bedrijf, terwijl diens broer Marcel in 1967 mede-eigenaar werd en verantwoordelijk voor de boekhouding. Emile senior trok zich in 1971 terug uit de zaak³⁶. Ruim vijf jaar later kwam zijn vrouw Marie-Louise Lejeune op tragische wijze bij een *auto-ongeluk in Oisterwijk: 'De 77-jarige mevrouw C. K. S. Hendriks-Lejeune uit Den Bosch is gistermiddag om het leven gekomen bij een autobotsing in Oisterwijk. Zij zat in de auto waarvan de bestuurder op een kruising geen voorrang verleende aan een andere auto'*³⁷. Emile zelf overleed begin 1985, 84 jaar oud. Ook zij vonden hun laatste rustplaats op het Bossche stadskerkhof (Orthen).

In 1997 ging het slecht met 'Hebo'. Een jaar later verliet Marcel Hendricks (1939-2015) de zaak. Emile junior wilde toen de zaak verkopen, maar zijn vrouw sprong bij om de boekhouding mee over te nemen. Zij werd echter in 1998 ernstig ziek en zo rolde zoon Frank (de derde generatie Hendricks) langzaam maar zeker de zaak in, de zaak die hij 2001 van zijn vader overnam, die evenwel nog tot 2007 op de achtergrond bleef meewerken³⁸. Emile junior overleed te St. Michielsgestel in de zomer van 2017, negenenzeventig jaar oud; zijn vrouw Joke Jaspers (1938-2004), was hem al een kleine dertien jaar eerder komen te overlijden. Ze vonden hun laatste rustplaats in St. Michielsgestel (begraafplaats Nieuwstraat)³⁹.

In 2008 nam 'Hebo Textiel' de platgoedtak van Van Dijk Holland over. Met deze overname ontstond ook de naam 'HeboVanDijk', een textielgroothandel die tegenwoordig in het Brabantse Best is gevestigd⁴⁰. Firma van Dijk werd in 1848 opgericht en leverde aanvankelijk textiel aan huishoudens onder de merknaam 'Walra' textiel. Sinds 1946 richtte Van Dijk zich op nieuwe marktsegmenten als gezondheidszorg, scheepvaartmaatschappijen, horeca en industrie. In 1984 werd Van Dijk een dochteronderneming van Gamma Holding, om vanaf het jaar 2000 weer zelfstandig verder te gaan als Van Dijk Holland. Na de afstoting van de platgoedtak aan 'Hebo' specialiseerde en optimaliseerde Van Dijk zich in het ontwerpen, produceren en verkopen van textiele goederen, benodigd

³⁶ www.hebovandijk.nl: terugblik op 90 jaar hebovandijk (interview met directeur/eigenaar Frank Hendricks (2023).

³⁷ Trouw en De Telegraaf dd. 2 maart 1976.

³⁸ www.hebovandijk.nl: terugblik op 90 jaar hebovandijk (interview met directeur/eigenaar Frank Hendricks (2023).

³⁹ www.online-begraafplaatsen.nl: begraafplaats Nieuwstraat 54 St. Michielsgestel: ID 1837918 (r. 54).

⁴⁰ www.hebovandijk.nl: familiebedrijf.

in en rondom de operatieruimten van medische instellingen. Zij heeft haar hoofdvestiging in Valkenswaard⁴¹.

Een zwager van Marie Coenen van de Vink, Servais Lejeune (1884-1956), was trouwens redacteur (journalist) bij de Rotterdamse 'Maasbode', aanvankelijk een weekblad (1868) en later (vanaf 1885) een landelijk katholiek dagblad dat na de tweede wereldoorlog als avondkrant uitkwam.

Uit zijn huwelijk (1921) met de Rotterdamse Eugenie Verbiest werd in 1922 zoon Lou geboren. Deze doorliep in zijn jeugd het door de Jezuïeten geleide Aloysius College in Den Haag en volgde het Klein-Seminarie in Heemstede en het Groot-Seminarie in Warmond. In 1948 werd hij priester gewijd en was daarna als kapelaan werkzaam in de Wieringermeer, in Koog aan de Zaan, Amsterdam-Oost, Haarlem en Hilversum om van 1968 tot aan zijn emeritaat in 1988 pastoor te Bussum (St. Jozef) te zijn; toch bleef hij ook daarna nog lang (tot 2011) in deze parochie actief⁴².

Emile's ongehuwde Marie-Louise Hendricks (1935) uit Den Bosch, die meer dan vijfentwintig jaar op het Brabantse provinciehuis werkzaam was, onderhoudt sinds haar eerste contacten in 1975 nog altijd warme band met Wijnandsrade, in het bijzonder met de Vink en haar (verre) familieleden aldaar. Het bezoek van 1975, een jaar voor de plotselinge en tragische dood van haar moeder, werd in 2007 en 2008 nog eens dunnetjes overgedaan.

Inmiddels zijn we – wat de nakomelingen van Marie Lejeune-Coenen betreft – aangekomen bij de vierde generatie, nakomelingen die niet alleen luisteren naar de naam Lejeune, maar ook naar de namen Hendricks, Schoon en Roosenburg. Zij wonen en ondernemen niet alleen in Brabant, in Nederland, maar ook in Europa, ja zelfs tot in Australië toe.

Jos L'Ortye, oud-pastoor

(foto's en illustratie: uit het privé-archief van de auteur)

⁴¹ www.vandijkholland.nl:historie.

⁴² database Historische kring Bussum.

Allee (foto: Jan Jansen, 2014).

Allee (foto: Jan Jansen, 2012).

Voor een
verzekerd
bestaan...

VERZEKERINGEN
HYPOTHEKEN
PENSIOENEN

NUINHOFSTRAAT 88
NUTH
HOOFDSTRAAT 103
LANDGRAAF

045 - 524 46 36

zekerheuts.nl

Overzicht begunstigers

Adverteerders	Sponsors
1. Luijten Groentechniek BV	1. Smink Architecten Hulsberg
2. Petit Verbindt	2. Huisartsenpraktijk Hobus P.P.M.
3. Kliniek Mosaderma	3. Picoplast Wijnandsrade
4. Kapsalon La Vie Petit	4. Fysiotherapie Praktijk Jopie Dieren
5. De Naamse Steen Wijnandsrade	5. Gitek Sport Nuth
6. Kembbit Wijnandsrade	6. Verloskundigen Greven/ Slabbers
7. Webwinkel Natuurlijker Leven	7. Wijnhuis L'Ambiance Hulsberg
8. Rijsschool Roger	8. Transpo Nuth
9. Erwin Marell Verhuur Nuth	9. Moonen Bouw BV Nuth
10. WRM Makelaars Wijnandsrade	10. Adviesbureau Storms Nuth
11. Tuincentrum/Bloemisterij De Osseploeg	11. Marell Elektrotechniek
12. Koudetechniek Sproncken Schimmert	12. Haleco Nuth
13. Herberg De Haversack Nuth	13. Boerenbond Nuth
14. BCW Transport	14. Autobedrijf Mennens
15. Bouwbedrijf Gerards	15. Rododak Wijnandsrade
16. Heuts Assurantiën Nuth	16. ABACUS bijlessen
17. Klussenbedrijf Maessen	17. RVK Bouwconsult
18. DAS Montage	18. Atelier U-Nic Hulsberg
19. Zorgboerderij "A Gen Ling"	
20. Krutzen Installaties	
21. Restaurant De Meule	
22. Joe's Place	
23. Brasserie Kasteel Wijnandsrade	
24. Motorenrevisie Steins	
25. Triple P verzekeringen	
26. L'Ortye Tuin Deco Bouw	
27. Frissen Groen Techniek	
28. Menvita Wijnandsrade	

‘De Vrienden van Wijnandsrade’

Opgericht op 22 december 1981 als ‘De stichting Vrienden van Wijnandsrade’, sinds 1994 notarieel geregistreerd als een heemkundevereniging

Rekeningnummer

NL 43 RABO 0137 7363 71,
ten name van ‘heemk. ver. Vrienden van Wijnandsrade’

Website: www.vriendenvanwijnandsrade.nl

Contact: info@vriendenvanwijnandsrade.nl

Bestuur

Rein Borggreve, Louis Cordewener, Wilfried Dabekaussen, Hubert Gerards, Karien Goessens-Schrijen, Pie Hobus, Jack Jetten (vicevoorzitter), Raquel Knubben (secretaris), Henk van Malkenhorst, Wiel Oehlen, Leon Rijkx (voorzitter), Marlou Vromen-Kleintjens (penningmeester)

Erevoorzitters

F. Cortenraad, W. Dabekaussen, J. Jansen (†)

Ereleden

J. Berger, H. Beckers (†), H. Binderhagel, T. Bloebaum-Habets (†), E. Brongers (†), E. Coenen-Vaessen (†), G. Cox, J. Habets (†), M. Jansen, J. Jetten, T. Kickken-Senden (†), R. Krikke, H. Kuijpers, J. Luijten, H. van Malkenhorst, M. Marell, R. Marell, Z. Marell (†), Z. Meessen, W. Oehlen, J. L’Ortye, J. en A. Pijls-Emonds, Chr. Rutten, D. Schmalschläger, E. Steins, A. Teheux, H. Vos, J. van der Zee (†)

